KALAUZ
ÉS KÉPES TÁRGYMUTATÓ

A NEMZETI SZALON
NEMZETKÖZI
KIÁLLITÁSÁRA

HOCK JÁNOS

előszavával

A művészek életrajzát irta

SZIKSZAY FERENCZ

BUDAPEST 1901.

UTÁNNYOMÁS TILOS

A FORDITÁS JOGA FENTARTVA

RÉVAI ÉS SALAMON
KÖNYVNYOMDÁJA
BUDAPEST, ÜLLŐI-ÚT 18.

A kiállitás védnökei:

LE MARQUIS DE REVERSEAUX
Francziaország nagykövete.

HENRY ROUJON
a szépmüvészetek állami főfelügyelője,
a franczia tudományos akadémia tagja.

AUGUSTE RIFFAULT
Francziaország magyarországi főkonzula.

LE VICOMTE DE FONTENAY
az osztrák és magyar franczia nagykövetség titkára.

ESTERHÁZY PÁL GRÓF
a párisi osztrák és magyar nagykövetség tanácsosa.

A KIÁLLITÁS RENDEZŐI:

(MAGYAR RÉSZRŐL)

GRÓF ANDRÁSSY GYULA
valóságos belső titkos tanácsos, a »Nemzeti Szalon« elnöke.

HOCK JÁNOS
országgyülési képviselő,
a »Nemzeti Szalon« alelnöke.

SZIKSZAY FERENCZ
a »Nemzeti Szalon« párisi képviselője.

BOROSTYÁNY NÁNDOR
a »Pester Lloyd« párisi levelezője.

MIGL ÁRPÁD
a »Nemzeti Szalon« párisi képviselője.

KARDOS GYULA
a »Nemzeti Szalon« igazgatója.

RÓZSA MIKLÓS
a »Nemzeti Szalon« titkára.

RUBOVICS MÁRK
a »Nemzeti Szalon« műtárosa.

Ifj. BOBULA JÁNOS
műépitész.

(FRANCZIA RÉSZRŐL)

GABRIEL MOUREY
a »Société Nouvelle de Peintres et Sculpteurs« elnöke.

ROBERT FLEURY
a »Salon des Champs-Elysées« alelnöke.

ALBERT DAWANT
a »Salon des Champs-Elysées« választmányának tagja.

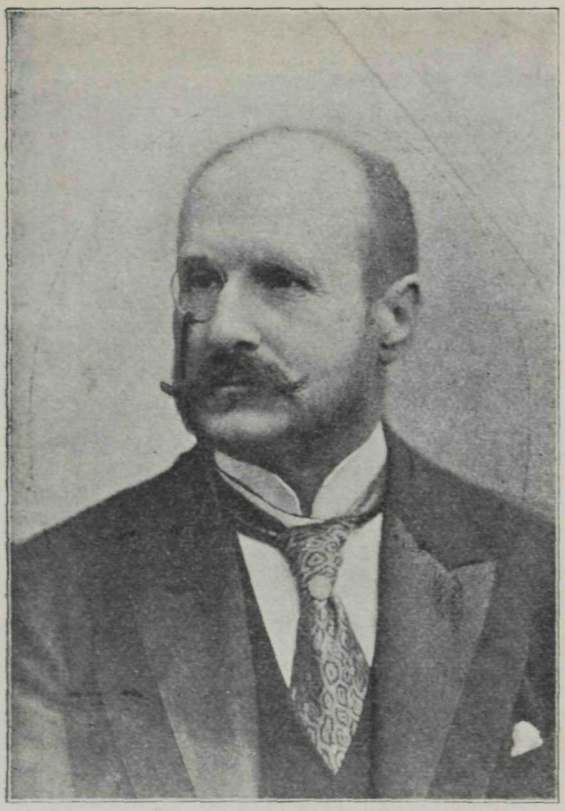

LE MARQUIS DE REVERSEAUX

HENRY ROUJON

GRÓF ANDRÁSSY GYULA

GABRIEL MOUREY

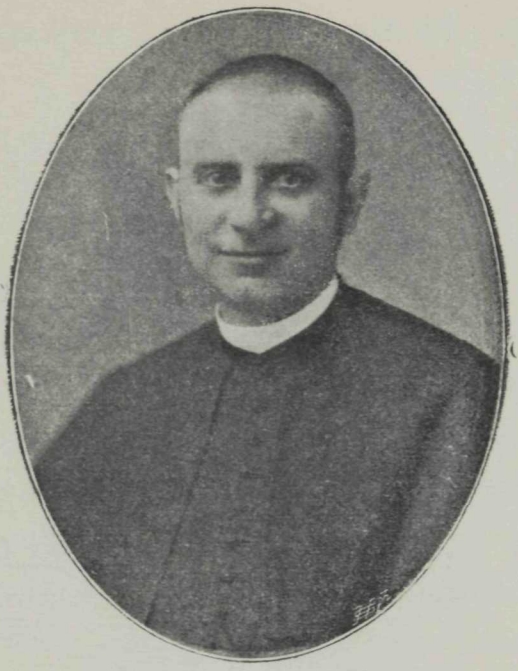

HOCK JÁNOS

RÓZSA MIKLÓS

RUBOVICS MÁRK

A »Nemzeti Szalon« tisztikara:

Igazgatóság:

GRÓF ANDRÁSSY GYULA
v. b. t. t. elnök.

HOCK JÁNOS
orsz. képv., alelnök.

KARDOS GYULA
igazgató.

RÓZSA MIKLÓS
titkár.

BAUMANN ANTAL
pénztárnok.

REGELE JÁNOS
gazda.

Dr. KÉPESSY JÓZSEF
ügyész.

RUBOVICS MÁRK
műtáros.

A »Nemzeti Szalon« törzstagjai (Sociétaire):

SZÉKELY BERTALAN

Br. MEDNYÁNSZKY LÁSZLÓ.

SZINNYEY-MERSE PÁL

SZIKSZAY FERENCZ

KATONA NÁNDOR

RUBOVICS MÁRK

Az élet törvénye a küzdelem. A nyugalom már kimerülés. Ez a halál szimptomája.

A művészet sem elvont fogalom, hanem szerves élet. Benne van az az élőcsira, a mely fejlődésre képes. Felvirágzik, vagy elhervad; erőre kap, vagy elsatnyul ...

Ezért a harcz, a küzdelem, a művészetben sohasem »sajnos«, hanem mindig »örvendetes« jelenség. Az életerőnek megmozdulása. Potenciák állnak szembe, tehetségek mérkőznek s e vajudásban megszületik az a termékenyitő, nemes verseny, mely a művészeti haladásnak életfeltétele.

A Nemzeti Szalonnak egyik főczélja, hogy ezt az életerős, nemes versenyt a magyar művészetben is állandósitsa.

Hasznos ez a művészetre!

Emeli, buzditja. Különben elposványosodik. Az eszményi czélok helyett érdekszempontok léphetnek előtérbe. Igy fajulhat a művészet egyedárusággá vagy meddő és terméketlen hatalmi szervezetté.

Hasznos a művészre!

Tért nyit a tehetségeknek a mérkőzésre: az éltető versenyszabadságra. Felszabaditja ezzel a művész-egyéniségeket a »köznapi izlés« nyügeiből.

Hasznos a közönségre!

A mérkőzésből tanuságokat merit. Okul és tapasztal. Szeme előtt látja kiforrni az uj eszméket és talentumokat. Érdeklődik és összehasonlithat.

A küzdelem tehát az erő, az élet. A verseny pedig a művészetben a közizlésnek egyetlen nevelő iskolája!

*

Ez a meggyőződés vezette egyesületünket, mikor a modern művészet legelső tekintélyeit hivtuk fővárosunkba, hogy a magyar közönségnek őket bemutathassuk.

Összegyüjtöttük a nagymesterek közül a legnagyobbakat.

E teremtő lángelmék fényes csoportjának élén a francziák állanak. Századunk művészetének halhatatlanjai!

Egy világraszóló művészeti mozgalomnak és kulturális érdeklődésnek központjává tettük ezzel hazánkat.

Évekre visszanyuló, türelemmel előkészitett nehéz munka volt ez. Művész-egyesületek tapasztalataira

hivatkozhatunk, minő keserves feladat a legnagyobb mesterek munkáit a külföldön összeszedni.

*

Még fél évvel ezelőtt ezt a kiállitást mindenki »lehetetlennek« mondta. Tervezőit pedig rajongó idealistáknak. Kivihetetlennek tartották, hogy megnyerhessük mindazokat a világhirü mestereket, akik már csak a legritkább esetben vesznek részt még hazájuk kiállitásain is. A külföldön pedig évek óta egyáltalán nem.

Ezeknek az elismert nagyságoknak művei csak ritkán kerülnek piaczra, vagy kiállitásra. Már a műtermekben lefoglalják és szétkapkodják. De még ha néha akad is egy-egy kiválóbb munkájuk a tárlatra, egyidőben mindnyájuknak »együttes bemutatása« a legmerészebb vállalkozás.

A mi fáradságunkat e téren is siker koronázta. Oly műkincseket mutathatunk be közönségünknek, a melyek teljes joggal képviselik a XIX. század utolsó felének művészetét.

Főleg a franczia művészek tisztelték meg hazánkat azzal, hogy egész tekintélyükben jelentek meg. A mit még Párisban sem sikerült összehozni: a Champs-Elysées-i Szalon és a Champs-de-Mars nagyságait, azokat mi most itt együttesen mutathatjuk be.

A franczia művészgárda lelkesedéssel csatlakozott a »magyar kiállitás« eszméjéhez.

Sokan odaadták műtermeiknek féltékenyen őrzött kincseit, a melyektől meg nem válnának semmi árért. Ezzel akarták honorálni azt a rokonszenvet és érdeklődést, melyet hazájuk iránt a magyar csoport a kiállitás idejében tanusitott.

Ők nemcsak művészek, hanem francziák is. A magánérdeket mindig alárendelik a nemzeti szempontnak. Hálásak tehát a legcsekélyebb figyelemért és szolgálatért, melyet egy barátságos nép jóindulattal és szeretettel nyujt az ő nagy nemzetüknek.

*

Ennek köszönhetjük, hogy Robert Fleury, a nagyhirü művész, — a Champs-Elysées-i Szalon alelnöke —, valamint Dawant mester, aki egyuttal a magyar nagy aranyéremnek is kitüntetett tulajdonosa — minden tekintélyükkel és jóindulatukkal támogatták e kiállitás szép eszméjét.

Franczia részről Gabriel Mourey, a hires műkritikus és iró, a »Studio« párisi szerkesztője, a művészet szeretetétől áthatva, mindent elkövetett, hogy nemzetközi kiállitásunk ügyét diadalra vezethessük.

A Nemzeti Szalon részéről pedig, mint annak képviselői, Szikszay törzstag és Migl Árpád festőművész fejtettek ki szinte emberfeletti munkásságot és akadályt nem ismerő erélylyel vették

kezükbe a gyüjtés munkáját. Első kötelességünk, hogy nekik ezért a nyilvánosság előtt is hálás köszönetet mondjunk.

Csakis ily hatalmas rendezőerők szövetsége tette lehetővé, hogy a franczia művészet teljességét mutathatjuk be, melyről a franczia kormány szépművészeti miniszterének teljhatalmu megbizottja: Roujon, az Institut tagja, és a szépművészetek állami felügyelője kijelentette, hogy: »Ce choix représentera dignement l'art français contemporain dans votre beau pays.« »Ez a gyüjtemény méltóan fogja képviselni a jelenkori franczia művészetet az önök szép országában.«

Sőt többet tett! Hivatalosan elfogadta a franczia csoport védnökségét s e protektorátusban Reverseaux marquis bécsi franczia nagykövettel osztozik. Riffault a rokonszenves budapesti franczia főkonzul csatlakozik e diszes társasághoz. Köszöni ezt Magyarország a franczia nemzetnek. A mi nemes, önérzetes fajunk sohasem fogja elfeledni, minő hálával tartozik e kitüntető bizalomért.

Georges Leygues, a szépművészetek minisztere egyuttal hivatalos megbizatással küldé el hazánkba Mourey urat, a »Société Nouvelle des Peintres et Sculpteurs« elnökét, hogy a franczia csoport részéről rendezni segitse ezt a kiállitást, mely-

ben országuknak művész-büszkeségei vesznek részt.

Igy egyesitheti a művészet a nemzetek szivét az érzések közösségében: a rokonszenvben és testvérszeretetben!

*

A magyar közönségnek ez a kiállitás alkalmat nyujt, hogy még azok is, kik a párisi világkiállitásra ki nem mehettek és a XIX. század összegyüjtött művészetében nem gyönyörködhettek, legalább hazánkban élvezhessék a művészet léleknemesitő hatásait.

Ez a művészet, ime, idejött hozzánk. Bizalommal, szeretettel keresett fel saját otthonunkban. Itt van tehát az alkalom, mikor Magyarország is fényesen és igen csekély áldozattal adhatja vissza méltóan azt a fényes fogadtatást, a melyben külföldön az először önállóan szerepelt Magyarországot a francziák részesitették.

E kiállitással mi kettős czélt akartunk elérni:

1. Használni akartunk a közönségnek, hogy felébreszszük művészeti érdeklődését; fejleszszük ízlését s alkalmat nyujtsunk neki a nevelő összehasonlitásokra.

2. Szolgálatot akartunk tenni a magyar művészeknek is. A nagy mesterek példáiból fogják belátni, hogy a művészetben csak egy törvény van: az egyéniség vagyis

az eredetiség. Minden művész annyit ér, a mennyit önmagából alkotni képes.

Minden művészi munka a selyembogár hivatásához hasonlit. A tiszta, fényes selymet önmagukból kell előállitaniok.

Ez az az isteni erő a művészetben, a mely a művészt folyton új eszmék és érzések teremtésére képesiti. Erre van szüksége az emberi haladásnak.

E kiállitásból meggyőződhetünk, hogy a franczia iskola nagy előnye, hogy önálló művészegyéniségeket nevel. Minden, a mit alkot, tele van élettel, jellemzetességgel, érzéssel és igaz szinekkel. Keresi az eredetiséget és irtózik a sablontól!

Ez fog szembe tünni első sorban a mi tárlatunkon. S ha majd a mi művelt lelkü közönségünk meglátja, hogyan kell művészileg dolgozni, lelkesedni is fog az igaz művészetért.

Hogy pedig kiállitásunkat ne csak látványossággá, de tanulságossá is tegyük a közönségre, tárlatunk kiegészitésére egy vezérkönyvet — Kalauzt — irattunk, a melyben minden művész rövid életrajza mellett, minőségében és jelentőségében is mérlegelve van.

E könyv fonalat ad a közönség kezébe, hogy azután önállóan véleményt alkothasson s megitélhesse, hogy kiki minő helyet foglal el a világművészetben.

E munka megirására a Szalon ifju művésztagját s egyik erős támaszát, Szikszayt kérte fel, a ki e tárlat eszméjét lángoló lelkesedéssel részben megvalósitotta, részben nagy fáradtsággal és tudással e kiváló idegen mestereket jellemezte. Könyvének legfőbb érdeme, hogy átnézetesen, világosan és röviden összefoglalja a modern nagy mesterek művészi értékességét. Kedves kötelességünk a szerzőnek ezért a munkájáért is hálás köszönetünket kifejezni.

Igy egésziti ki »Kalauzunk« kiállitásunkat. Átadjuk az országnak mindakettőt, egyesületünk hazafias munkájának és önzetlen fáradozásának gyümölcseként.

Hock János

országgyülési képviselő a »Nemzeti Szalon« alelnöke.

LA lutte est une loi de la vie. Le repos, c'est déjà l'épuisement, c'est un symptome de mort. L'art même n'est pas une idée abstraite, mais un organisme vivant. Il recèle le germe de vie qui est susceptible de se développer. Il fleurit ou il se stérilise; il devient fort ou dépérit.

La lutte dans l'art n'est donc jamais déplorable; elle est toujours bienfaisante et salutaire! C'est la naissance des forces vitales. De la confrontation des énergies, du combat des talents, du travail de la production résulte une concurrence noble et féconde, condition indispensable du progrès artistique.

Le »Salon National« s'est proposé comme but principal de rendre permanente dans l'art hongrois cette lutte utile et généreuse.

Elle est utile à l'art!

Elle contribue à son développement, elle l'encourage; sans elle il tombe dans la stagnation. Au lieu des buts idéals, il poursuit des buts égoïstes et intéressés. C'est ainsi que l'art

s'abaisse jusqu'au monopole ou dégénère en une autocratie stérile.

Elle est utile aux artistes!

Elle ouvre la voie aux talents qui veulent mesurer leurs forces; c'est la meilleure occasion offerte à la vivifiante liberté de la concurrence. Elle soustrait les vraies individualités d'artiste à l'esclavage du goût vulgaire de la foule.

Elle est utile au grand public!

Il peut y puiser des leçons instructives, profiter des expériences acquises, contempler l'évolution des idées nouvelles et des talents originaux; ce spectacle surexcite son intérêt et facilite ses comparaisons.

La lutte est donc la force, la vie. L'émulation dans l'art est l'unique stimulant du goût public.

*

Ces idées et la conviction de leur justesse, ont amené notre Société à donner rendez-vous dans notre capitale aux plus grandes notabilités de l'art contemporain pour les présenter au public hongrois.

Nous avons assemblé l'élite des maîtres, les plus grands parmi les plus grands.

Ce sont les Français qui marchent à la tête du groupe lumineux de ces génies créateurs, les »immortels« de l'art de notre siècle.

Par là notre patrie devient pour un temps le centre d'un mouvement artistique européen, le centre de l'intérêt du monde civilisé. Ce fut un travail difficile dont la réalisation a demandé durant des années de patients efforts. Nous en appelons aux sociétés d'artistes pour juger quels efforts pénibles il a fallu déployer pour recueillir à l'étranger les oeuvres des plus grands maîtres.

*

Il y a six mois à peine, tout le monde prétendait cette exposition »impossible«. Les organisateurs furent considérés comme de simples utopistes. On soutenait qu'il était irréalisable de décider les maîtres d'une renommée universelle à exposer leurs oeuvres chez nous, étant donné qu'ils ne prennent part que dans des cas exceptionnels aux expositions mêmes de leur patrie. À l'étranger leur nom ne parait presque jamais.

On ne voit figurer que très rarement des oeuvres de ces célébrités sur les marchés internationaux. Elles sont retenues d'avance, achetées à peine finies. Si cependant on peut voir quelques-unes de leurs oeuvres si remarquables, c'est en tout cas une entreprise des plus hardies que de vouloir réunir une collection où les plus illustres soient représentés.

Sous ce rapport, notre entreprise fut couronnée du plus beau succès. Nous sommmes en état de pouvoir montrer à notre public des trésors d'art qui sont les plus justes titres de gloire de la seconde moitié du XIXe siécle.

Ce sont principalement les artistes français qui ont fait à notre patrie l'honneur d'y apparaître dans le plein éclat de leur grandeur. Ce qui a échoué même à Paris: réunir les sommités du Salon des Champs-Élysées et du Champ-de-Mars, nous l'avons heureusement réalisé.

L'élite des artistes français s'est associée avec enthousiasme à l'idée de »l'Exposition hongroise«. Quelques peintres nous ont donné les trésors jalousement gardés de leurs ateliers dont ils ne consentiraient pour rien au monde à se séparer.

Par cette obligeante générosité ils ont voulu rendre hommage à la Hongrie qui a manifesté pendant l'Exposition de 1900 le plus vif intérêt et la plus chaleureuse sympathie envers la France.

Ils ne sont pas seulement artistes, mais Français. Ils savent subordonner les interêts privés à l'interêt national qui suffit à expliquer leur reconnaissance pour les moindres services, pour les moindres attentions qu'un peuple ami offre avec une affectueuse sympathie à leur grande nation.

*

Il nous faut remercier tout d'abord M. Tony Robert Fleury, maître illustre, vice-président du Salon des Champs-Élysées et M. Albert Dawant, qui a obtenu un grand prix à une exposition hongroise ; tous deux ont apporté le poids de leur autorité et une bonté obligeante à la réalisation du but auquel tendent nos efforts.

M. Gabriel Mourey, écrivain et critique d'art célèbre, rédacteur en chef du »Studio« à Paris, pénétré de l'amour de l'art, a fait tout son possible pour mener à bonne fin notre exposition internationale.

Comme représentants du Salon, M. Feri de Szikszay, sociétaire et le peintre Árpád de Migl ont déployé une force presque surhumaine et ont procédé avec une énergie qui défie tout obstacle, à la réunion de la présente collection.

Notre premier devoir est donc de leur exprimer publiquement nos meilleurs remerciements.

C'est à la seule coopération de ces forces organisatrices si puissantes que nous sommes redevables de pouvoir présenter la presque totalité de l'art français dont M. Roujon, directeur des Beaux Arts, membre de l'Institut n'a pas hésité à déclarer: »Ce choix représentera dignement l'art français contemporain dans votre beau pays«.

M. Roujon a fait plus encore. Il a accepté

officiellement le protectorat du groupe français, de même que M. le Marquis de Reverseaux, ambassadeur de France à Vienne. M. Riffault, le sympathique consul général de France à Budapest, s'est également associé à ces hauts personnages. Notre digne et noble race n'oubliera jamais la reconnaissance qu'elle éprouve de cette précieuse marque de confiance et d'affection.

En même temps, le Ministre des Beaux Arts français M. Georges Leygues, a chargé M. Mourey, président de la »Société nouvelle des peintres et sculpteurs«, de la mission officielle de contribuer de la part du groupe français à l'organisation de cette exposition où vont figurer les noms les plus illustres de la peinture et de la sculpture française.

C'est ainsi que l'art peut rapprocher le coeur des nations dans une même communauté de sentiments sympathiques et fraternels!

*

Cette exposition est la plus belle occasion donnée au public hongrois et particulièrement à ceux qui n'ont pu aller voir l'Exposition Universelle de Paris, de se délecter dans les oeuvres d'art du XIXe siècle, de jouir au moins, dans notre patrie, de l'influence ennoblissante de l'art.

Cet art a daigné venir chez nous. Il vient dans nos foyers avec affection et confiance. La Hongrie ne doit et ne peut tarder de répondre dignement au brillant acceuil dont la France a honoré la Hongrie parue pour la première fois devant le monde dans toute la splendeur de son indépendance.

Cette exposition poursuit le double but:

1° d'être utile au public en éveillant et fortifiant son intérêt pour l'art, en développant son goût, en donnant occasion aux comparaisons instructives.

2° de rendre également service aux artistes hongrois. L'exemple des grands maîtres leur enseignera que dans l'art il n'y a qu'une seule loi: l'individualité, ou mieux l'originalité. La valeur d'un artiste se mesure a sa force créatrice. On peut comparer l'oeuvre de l'artiste à celle du ver à soie qui arrache à son propre corps les fils fins et brillants.

Telle est cette force divine qui rend capable l'artiste de créer sans cesse des idées nouvelles et des sentiments nouveaux. C'est le besoin éternel du progrès humain.

Notre exposition ne manquera certainement pas de nous convaincre que la plus grande gloire de l'école française est l'éducation d'indi-

vidualités artistiques indépendantes. Tout ce qu'elle crée, est caractéristique, plein de vie, de sentiments et de vraies couleurs. Elle recherche l'originalité, elle a horreur de tout ce qui est convention.

C'est ce qui frappera au premier abord. L'âme délicate et cultivée de nos amateurs s'enthousiasmera à l'aspect de l'art pur, en voyant le résultat éloquent des travaux purement artistiques.

Pour ne pas donner à notre exposition un caractère de simple curiosité, mais la rendre autant que possible profitable, nous avons rédigé un »Guide« ou; à côté d'une courte biographie des artistes exposants, on trouvera une appréciation succinte de la qualité et de l'importance de leurs oeuvres.

Ce livre aidera notre public à se créer une opinion indépendante et à juger la place que ces artistes occupent dans l'évolution du monde artistique.

Le Salon National a prié M. de Szikszay, le jeune artiste de talent, un de nos plus forts soutiens, de vouloir bien rédiger ce »Guide«, car c'est à lui qu'incombe, à juste titre, la part du lion dans la réalisation de ce projet. Il a dessiné les portraits littéraires des maîtres étrangers avec beaucoup d'enthousiasme et de savoir.

Il faut lui rendre pleinement hommage de ce qu'il a su exposer si brièvement et si clairement au public hongrois la valeur des grands maîtres modernes.

C'est ainsi que notre »Guide« complète notre Exposition. Nous les recommandons tous deux au public, comme le fruit de l'activité patriotique et désintéressée de notre Société.

Jean de Hock

député, vice-président du »Salon National«.

ÉLETRAJZOK

IRTA

SZIKSZAY FERENCZ.

A külföldi mesterek.

Megirtam a „Nemzeti Szalon“ e rendkivüli kiállitásán szereplő idegen mesterek életrajzait — röviden összefoglalva — azért, hogy megkönnyitsem a magyar műszerető közönségnek e tárlat tanulmányozását.

Mindenki tudja, mily szorosan összefügg a művész a munkájával. Sokszor csak akkor érthetünk meg egészen egy remekművet, ha ismerjük alkotójának korát, küzdelmeit, szenvedéseit, lelkét és a helyet, a hol magába szivta azt a levegőt, mely a vásznán, vagy azon a márványdarabon rezeg.

E nehéz munkára az adott bátorságot, hogy ezeket a nagy művészeket részben személyesen, részben pedig az ő híres műveik kollektiv kiállitásaiból régen ismerem, hét év tanulmányainak alapján.

Nem fektettem fősulyt arra, hogy mindenütt megirjam, hogy mikor? hol született a művész? — de igenis a legnagyobb lelkiismeretességgel törekedtem arra, hogy pár szóval egész művészetének irányát jellemezzem és értékének súlyát bizonyitsam.

Abban a reményben adom e kis könyvet a közönség kezébe, hogy sikerült az én szerény tehetségemmel szolgálatot tenni a művelt lelkü magyar közönségnek és a magyar kulturának.

Páris, 1901. január 31.

Szikszay Ferencz.

PUVIS de CHAVANNES

(1824—1898).

Emlékszem: egy nyirkos őszi délután volt a temetése. Sirjánál nem mondottak gyászbeszédeket. Ő akarta igy. Elment, a hogy jött, egyszerüen, frázis nélkül. De siratni fogja minden nemzet, a hol szeretik, bámulják a zsenit és a poezist! Mert Puvis de Chavannes nemcsak nagy, nemes egyéniségü festő, hanem Istenadta költő is volt. Az ő halhatatlan képei örök poemák is egyszersmind.

*

Késő férfikorában vette először kezébe az ecsetet, nem járt akadémiába, azért sokáig nem is volt meg munkáiban az a kézügyesség, a mely mesterséget ma már olyan fiatalon elsajátitják a művészek, sokszor a művészet rovására.

Emelt fővel, tiz éven keresztül küzdött maga s kergetett egy álmot, melyet a tömeg nem látott meg s ment az után az álom után, nem törődve gúnynyal, kaczagással és feldöntött minden akadályt, a mit utjába tettek. Mint Hugo Viktor, ugy Puvis de Chavannes is érthetetlen és gyülölt forradalmár volt, a hivatalos és »beérkezett« művészek előtt. Mint Hugo, ugy Puvis is győzött! Győzött még életében ... Csak diadala után akart meghalni! ... Meghalt és halhatatlan lett! ...

*

Ez a nagy alak volt a tizenkilenczedik század dekorativ művészetének megteremtője. Ne várják tőlem, hogy e kimért helyen Puvis de Chavannes fenséges művészi munkáinak bő ismertetését és taglalását adjam. Több idő kell erre, hogy minden műve előtt — kalaplevéve — megállhassunk.

Most csak rövidesen irom le pályájának menetét megemlitve néhány hatalmas festményét, melyeken legfényesebben ragyog az ő csodálatosan nemes, költői talentuma.

*

Puvis de Chavannes 1824-ben született Lyonban, a hol atyja bányamérnök volt.

Mikor elvégezte iskoláit, sokáig tépelődött, hogy milyen pályát válaszszon. Művészlelke volt, ezt érezte s éppen ezért nem tudott megmaradni egy művésziskolában sem.

Akkoriban még Franciaországban olyan művésziskolák voltak, a hol csak ugy lehetett »boldogulni«, ha a mestert utánozta a tanitvány s együtt tömjénezett neki a többi tömjénezővel. De Puvis sejtő lelke megérezte, hogy az igazi művészet nem tűr bilincseket. Hamar ott is hagyta Ary Sheffer iskoláját. Dolgozott azután maga s mindig csak a saját lelkére, szive szavára hallgatott. Minden vonása, minden szine onnan tört elő, nem utánzott senkit. Egyszer sem csüggedett. Álmaiból, elveiből, meggyőződéséből nem adott oda semmit! Pedig de sokan tanácsolták ezt neki s hányan kérték, még jó barátai is, hogy térjen le megkezdett utjáról.

Nem tért le, hitt, akart és győzött! Igaz, hogy 1849-től 1859-ig, tehát tiz éven keresztül folyton visszautasitotta a párisi Salon zsürije mindazokat a képeket, a melyeket Amiens, Marseille, Rouen és Lyon ma büszkén vallanak magukéinak. Hiába kéri tőlük Páris, nem adják oda, pedig ma már a Louvreban helyeznék el őket nagy szivesen.

Végre 1860-ban elfogadta egy képét a párisi Salon, szidták — de elfogadták.

1861-ben még jobban szidták, de azért odaadták neki a II-ik Medaille-t. És az állam meg is vette két képét, mely a Béke és Háboru allegóriáját ábrázolta.

Mikor pedig az amiensi muzeum szürke falain ott diszlettek már Ludus pro Patria és Álom czimü falfestményei, akkor látták csak még az emberek, hogy milyen csodálatos művész tünt fel a modern franczia művészet horizontján.

Egyszerre Puvis de Chavannes lett a dekorativ irány fejedelme, nagymestere!

De Párisban csak akkor hallgatott el minden ellensége és akkor hódolt meg előtte kivétel nélkül a franczia művészsereg, mikor Sainte-Geneviève képcyklusát a Pantheon koloszális falain 1878-ban elhelyezték.

Ez a lágy, áhitattal és nemes izléssel festett, szürkeségében is szinpompás kompozicziö bámulatba ejtett mindenkit és Chavannes leggyülölködőbb ellenségeinek is torkán akadt a szó.

Arsène Alexandre, a nagy franczia műkritikus, a ki már régen — mikor még csak csemete volt a tölgy — megjósolta Puvis nagyságát, felkiáltott ott a Pantheonban: »Voici, Messieurs, le plus grand artiste de ce siècle!« (»Ime uraim, a mi századunknak legnagyobb művésze!«)

És igaza volt. Mert nincs ma Francziaországban művész, a kinek a műveiben olyan hatalmas egyéniség nyilatkoznék meg, mint a Puvis Chavannes alkotásaiban. Már pedig minél erősebb az egyéniség egy művészben, annál nagyobb az a művész!

De Puvis Chavannes műveiben az egyéniség csak az imponáló rész, ellenállhatatlanul bájossá azonban a szinei, képeinek rezgő, párázatos levegője és az a keresetlenül egyszerü rajz és mozgás teszik, melyek keretében ott él az élet és az igazság sublime-je.

Fölemlitem még a Sorbonne gyönyörü panneaux-it s azt a freskót, mely szintén a Pantheon-ba került: Szent-Genovéva, a mint az alvó Paris felett őrködik. E képének egyik első kompozicziója volt az a monu-

mentális női alakja, a Vigilance, melyet, hogy a »Nemzeti Szalon« kiállitására megszerezhetett, büszke lehet reá.

A Sainte-Geneviève volt az ő utolsó munkája, mely nem is emberi fényességgel ragyogó epilogusa egy tüneményes, isteni talentummal megáldott művész életének.

*

Mint ember, Puvis de Chavannes nemes, gyengéd és mély érzésü volt. Éppen olyan, mint a képei.

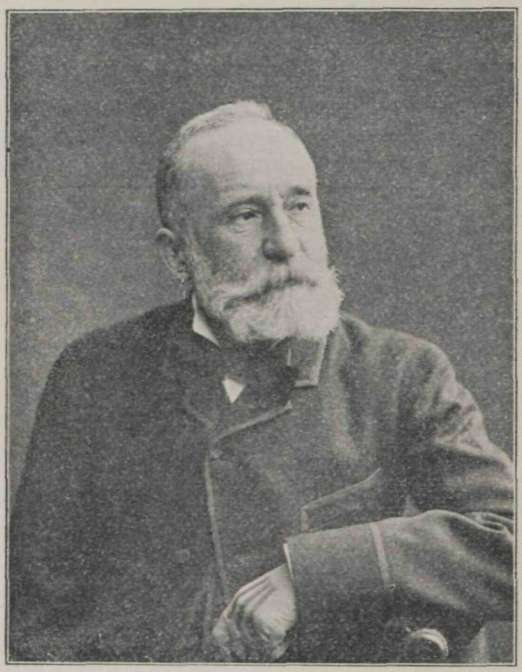

ABRAM Paul

(Francziaország).

Szül. Vesoul-ban. 16 éves korában már a francziaporosz háboruban harczolt. Gerôme tanitványa volt az Ecole des Beaux-Arts-ban. Rendesen kiállit a párisi Salonban, a hol különösen a breton népfajból vett genreképeit méltányolják.

(Az Akadémia tisztje.)

AGACHE Alfred

(Francziaország).

Született Lille-ben 1813-ban. Ugyancsak Lille-ben kezdte Colas atelier-jében művészeti tanulmányait. A párkák czimü művével 1882-ben Mention-Honorable-t nyert, egymásután nyerte el a kitüntetéseket s egyik képével, mely a Nemzeti Szalon e kiállitásán látható (l'Elysée) 1900-ban a világkiállitáson az arany medaille-t szerezte meg. Előszeretettel festi az allegoriákat, melyekhez rendesen ugyanannak a nőnek vonásait használja fel, a ki után már a Párkák egyik alakját festette meg.

(A becsületrend lovagja.)

AMAN-JEAN

(Francziaország).

Született 1860-ban, Lehmann tanitványa volt. 1885-ben a Prix de Rome-ot nyerte el. Műveit bizonyos bizarr felfogás jellemzi, mely azonban egy csöppet sem árt az ő lágyan, lehelletszerüen festett nőalakjainak. Egy-egy képe olyan, mint valami modern jelenés, telve miszticzizmussal és kiváló izléssel. Különösen a modern művészi irányok imádói versenyeznek egy-egy Aman Jean fejért. A Luxembourgban képviselve van és sok amerikai muzeumban is.

(A becsületrend lovagja.)

ADLER Jules

(Franciaország).

Luxeuil-ben (Haute-Saône) 1865-ben született. Robert-Fleury és Dagnan-Bouveret tanitványa volt. Minden vásznáról az élet nyomorultjai, vagy Páris külvárosainak dolgozó, küzdő emberei tekintenek le ránk. És mindez mennyi igazsággal, megragadó intenzivitással megfestve! Egyike ma már azoknak a művészeknek, a kiktől a franczia művészet nemcsak sokat várhat még, de sokat kapott már is! Egy kitüntetett képét le Cheminneau-t, (a vándorlegényt) az állam a Luxembourg-muzeum számára vette meg. Utóbbi időben ő is Bretagneban tölt több időt, onnan küldte be nagy realizmussal megfestett képeit, melyek bizonyára csakhamar meghóditják részére a magyar közönséget is.

(Az Akadémia tisztje.)

BAERTSOEN Albert

(Belgium).

A kis városkák nyugalmas csendje inspirálja ezt a fiatal belga művészt. Néhány éve csak, hogy a Champs de Mars-i Salon egyik kiállitásán feltünt. Azóta folyton halad. Ecsetkezelése biztosabb s érzése még distingváltabb s poétikusabb lett. Nálunk Magyarországon már nem ismeretlen. (Tagja a Société Nouvelle de Peintres et de Sculpteurs-nek.) Az 1900-iki párisi kiállitáson aranyérmet nyert.

BARILLOT Léon

(Francziaország).

Szül. 1844-ben Montigny les Metz-ben. Csakhamar megtalálta a tehetségének legmegfelelőbb irányt. A jelenkor egyik legerősebb állatfestője. Kitünő eauforte-ista is. A Luxembourg galeriában őszi hangulatban legelő tehenei hivják fel a figyelmünket. Többször volt kitüntetve nemcsak Párisban, de Londonban is az — aranyéremmel.

(A becsületrend lovagja.)

BENJAMIN-CONSTANT

(Francziaország).

A franczia modern művészet ez egyik legkiválóbb büszkesége, született 1815-ben Párisban. Cabanel tanitványa volt. A párisi Salonban 1869-ben állitotta ki először Hamlet és a király czimü képét. Több évig a diplomatiai pályán volt, mint marokkói nagykövet. Hires dekorative képei vannak a Sorbonneban és az uj Opera Comique modern felfogásu pompás plafond-ja is az ő ecsetjét dicséri. De legnagyobb hirre tett szert arczképeivel, melyek mindegyike egy-egy jellemet érzékit meg. Sok kép van tőle Amerikában s a világ legtöbb muzeumában.

A párisi Luxembourg galeriában látható egyik legszebb képe: Mon fils André, erre kapta a mester a Medaille d'Honneurt 1896-ban. Tagja a tudományos akadémiának is. Jelen kiállitásunkra Lord Dufferin portrait-tanulmányát adta oda, a mely az ő nagy tudását, emberismeretét és jellemző erejét a legkitünőbben képviseli.

(A becsületrend commandeur-je.)

BESNARD Paul-Albert

(Francziaország).

A franczia modern művészet e legnagyobb élő coloristája s talán egyik legbátrabb egyéniségü művésze, 1849-ben született. Kora ifjuságában már rajzolni szeretett. Gyermekkorából is vannak rajzai, melyek határozottan műbecscsel birnak. Cabanel tanitványa volt kezdetben. 1868-ban állitott ki először a Salonban egy portrait-t és egy fiatal pásztort ábrázoló képet; de igazán csak 1874-ben tünt fel s nyerte el a III-ik Medaille-t L'Automne (Ősz) czimü képével, mely most a Limoge-i muzeumban van. Nemsokára a nagy Prix de Rome-ot nyeri el. A mint Rómát elhagyja, festészetében teljesen szakit a classikus, hagyományos iránynyal s keresi függetlenül a maga utját. Kezdetben sok ellensége volt, a kik elhomályositani akarták fényes genie-jét, de ma már mindezek daczára a legnagyobb franczia mesterek egyikének ismerik. 1883-ban a franczia szépművészeti kormány reá bizza az Ecole de Pharmacie palotájának művészi diszitését. Ide a mester olyan falképeket festett, a melyek őt határozottan Puvis de Chavannes mellé állitják a decorative festészet terén.

Női portrait-i nemcsak bizarr világitásukkal és széles, biztos ecsetkezelésükkel lettek hiressé, hanem azért is, mert mindenki tudja, hogy Besnard csak azt festi le, a kinek az egyénisége, megjelenése, neki megfelel. A modern, ideges század asszonyát nálánál jobban

senki sem tudja festeni. Szenzációs egyéniségét dokumentálja az a két képe is, a melyet a Nemzeti Szalonba küldött. A Champ-de-Mars-i Salon egyik megalapitója. Jury-tag volt az 1900-iki világkiállitáson.

(A becsületrend tisztje.)

BLANCHE Jacques-Emile ◻ ◻ ◻ ◻

(Francziaország).

Született 1861-ben Párisban. Csak későn kezdte művészi tanulmányait, mert a diplomatiai pályára készült. Gervex és Humbertnek tanitványa volt, de ő büszkén vallja magát Manet tanitványának is, később pedig Whistler-től tanult Londonban. A modern életből vett képeivel 1881-től 1889-ig a Champs-Elysés-i Salonban vonta magára a figyelmet. Azután a pastellistáknál állitott ki, a hol több hires iró-ember portrait-jával és különösen Mlle Bartet, a Comedie Francaise kitünő tagjának arczképével aratott nagy sikert. De teljes értékét csak a Champ-de-Mars-i Salonban ismertethette meg, a hol több képet állithatott ki egyszerre s a hol egyik képe, mint ő maga meséli, A vendég, nagy szörnyüködést keltett bizonyos körökben, mivel azt az Emmausi zarándokok travestatiojának vették. Minden évben 7 vagy 8 portrait-t állit ki, a melyek széles ecsetkezeléssel és hamvas szineikkel a 17-ik és 18-ik századbeli nagy angol mesterekre emlékeztetnek. Thaulow, a hires svéd tájképfestő családjának csoport-arczképét a franczia állam a Luxembourg-muzeum számára vette meg tőle. 1900-ban az aranyérmet adták neki.

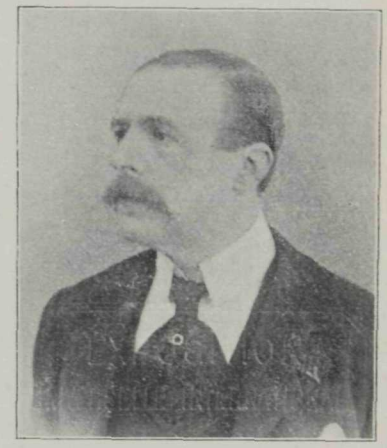

(A becsületrend lovagja.)

BESSON Jules-Gustave

(Francziaország).

Született Párisban 1868-ban. Cabanel, Delaunay és Gustave Moreau tanitványa volt. Különösen Páris utczai élete inspirálta őt s legtöbb művén a ville lumière zajos, mozgalmas élete lüktet, néha felkeresi a szegények tanyáit is, a hol szintén talál egy-egy megható episode-ot, melyet biztos kézzel, szélesen örökit meg ecsetjével vagy pastelljével. Több képét vette meg a franczia állam és a világkiállitás több csarnokát az ő dekorative munkái diszitik. Több kitüntetést nyert. Igen bájos a Nemzeti Szalonban kiállitott ibolyákat áruló leánykája.

BRETON Jules

(Francziaország).

Született 1827-ben Courrières-ben. Drölling tanitványa volt. 1849 óta állit ki a párisi Salonokban. Hiresek a földmivelő-életből vett alakjai és életképei, melyekben a régibb classikus iskola lelkiismeretességére és a gondos compositióra törekszik. Több képe van a Luxembourgban s általában a francziaországi muzeumokban gazdagon van képviselve. (1872-ben kapta a Medaille d'Honneurt.) Jelen kiállitáson egyik legujabb alkotása, a Cri d'Alarme (Tüzilárma) minden tudását és erejét bemutatja a mesternek. Jules Breton nemcsak nagy festő, de hires iró is, a kinek több könyve jelent már meg. Különösen kiváló a festőkről szóló monographiája, a: Nos peintres du siècle és költeményei. (Commendeur-je a becsületrendnek.)

BILLOTTE René

(Francziaország).

Született T a r b e s-ban 1846-ban. Fromentin tanitványa volt. 1878-tól a Champs-Elysés-i Salonban, 1890-től pedig a Champ-de-Marson állit ki. Általában véve tájképeket fest, egyike azoknak a modern művészeknek, a kik Corot követői és poezist tudnak belevinni műveikbe. A luxembourgi galeriában egy h a v a s p á r i s i v e d u t á j a van, mely őt éppen ugy jellemzi, mint a Nemzeti Szalonnak küldött holdas tája, mely egyike az ő legerősebb dolgainak. Egyik alapitója volt a Champ-de-Mars-i Salonnak. (A becsületrend lovagja.)

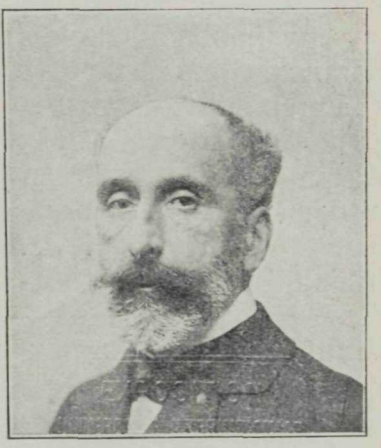

BRANGWYN Frank

(Angolország).

A R o y a l A c a d e m y e fiatal óriása egyike azoknak az angol festőknek, a kik teljesen felszabaditották magukat az akadémiai befolyás alól. Sok időt töltött keleten, s az orientális népek fatalizmusát, nyugalmát és öltözetük sokféle, bizarr szineit talán egy modern festő sem festette meg hűebben mint ő. A g r a n d a r t-on kivül az iparművészet minden ágában előkelő műveket alkotott. Lakásberendezés tervezetei, üvegfestései és szőnyegei szintoly mesteriek, mint vásznai, melyekért ugy a műértők, mint muzeumok versenyeznek.

CAROLUS-DURAN

(Franczіaország).

A modern franczia portrait-festészet e másik leghatalmasabbja 1838-ban, Lille-ben született. Minden műve, mióta először állitott ki, egy-egy ujabb diadala volt a franczia művészetnek. A luxembourg-i palota egyik plafond-ja Gloria Mariae Medicis szintén az ő alkotása. Női arczképeit rendkivüli izlés, brillians szinek és tökéletes valeur jellemzik. Mme Feydeau és gyermekeinek csoport-arczképe, a feketeruhás hölgy és vöröshaju, háttal ülő női acte-ja a Luxembourg-galeria legérdekesebb kincsei közé tartoznak. A Nemzeti Szalon-ba küldött két képe, mind a kettő pompás Carolus-Duran. Különösen érdekes Albert Wolffnak, a Figaro világhirü műkritikusának, Munkácsynk fiatalkori protektorának arczképe. A Champ-de-Mars-i Salon elnöke.

(A Legion d'Honneur commandeurje).

CARRIÈRE Eugène

(Franczіaország).

Egyike a modern franczia művészet legkiválóbb mestereinek, a kire a francziák méltán büszkék lehetnek. Mindenkinek emlékében élnek az ő legkiválóbb alkotásai: Az anya és gyermeke — Krisztus — A népszinház — Páris! és remek egyéni fakturáju arczképei: Daudet, Seailles, Goncourt, Paul Verlaine stb. Jelen kiállitáson Rodin mester arczképe és egy másik tanulmányfő jellemzik az ő talentumát.

(A becsületrend tisztje).

CHABAS Paul

(Franczіaország).

Született 1869-ben Nantes-ban. Egyike a fiatal franczia mestereknek. Már 16 éves korában elfogadták egy művét a párisi Salonban. 1895-ben már a III-ik Medaille-t kapta egy csoport-portrait-jával. 1899-ben pedig neki adják a Prix National-t Joyeux Ebats« czimü (vizben játszó nők) képéért. Az a nagy harmonia és charme, mely művein uralkodik, teszi oly bájossá az ő festményeit. A görög királynőt és a művész nejét ábrázoló két portrait-jával az aranyérmet nyerte el 1900-ban.

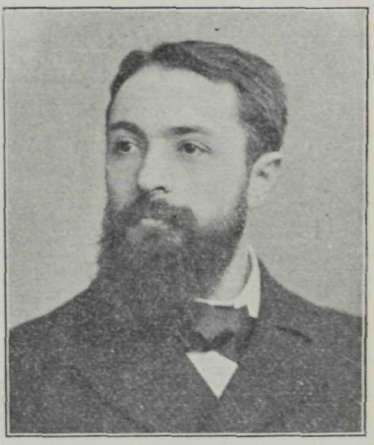

CHARPENTIER Alexandre

(Franczіaország.)

Bollène-ban született ez a hires szobrász-művésze Franczіaországnak. Cavelier tanitványa volt. Egymásután tünt fel élettől lüktető compositióival, melyekben benne van a modern franczia szobrászat minden előkelő kvalitása, a mozgás, az egyszerüség és könnyed lendülete a formáknak. Nagy feltünést keltett munkái: La Chanson és a Lutteurs, mely utóbbi szobráért a Medaille d'Honneur-t kapta meg. Nem kevésbbé kiválóak a kis plasztikában alkotott művei, a melyek Párisban igen népszerü műipari tárgyak ma már. Relief-jei és hires franczia irókat és művészeket ábrázoló plaquette-jei is első helyre juttatták a mestert. Jelen kiállitáson levő La fuite de l'Heure czimü remekművére különösen felhivom a figyelmet. »Illusion« szobra a Luxembourg-muzeumban van.

(A becsületrend lovagja.)

CHÉRET Jules

(Francziaország).

Született Párisban 1836-ban. A franczia affiche-művészet e legnagyobb mestere kezdetben egy lithographiai intézetben működött, majd Angliában élt, mint rajzoló, visszatért azután hazájába s itt egy műintézetet alapitott, a hol kőre rajzolta legelső művészi affiche-jét: La biche au Bois-t (Őz az erdőben). Ugyszólván ezzel az alkotással függ össze a a párisi művészi plakátfestészet születése. A ki Párisban volt, lehetetlen, hogy ne vette volna észre Chéret mester szines, bámulatos mozgásu nőalakjait, a melyek oly hiven visszatükrözik Párisnak lázas, pezsgő, mulató életét. Remek pastelleket és dekorative festményeket is készit. Ő rajzolta a »Nemzeti Szalon« részére azt az affiche-t, melynek révén nálunk is megismerhetik az ő érdekes, ritka talentumát. Sanguine rajzait a magyar közönség bizonyára szintén méltányolni fogja. Két remek pastellképét, mely e kiállitáson függ, külön a Szalonnak festette. 1900-ban kapta meg az aranyérmet.

(Az akadémia tisztje. A becsületrend lovagja..)

CLAUS Emile

(Belgium.)

A modern impressionista iskola egyik világhirü képviselője. Nem tartozik a tulzók közé, de azért táj- és alakképein inkább megtaláljuk a valóságot megközelitő, napos hatásokat, mint a más — raffinált eszközökkel dolgozó — festők műveiben.

CHOISNARD Felix

(Franczia ország).

Született Valenceban 1846-ban. 1878-ban állitott ki először a Salonban, nemsokára pusztán az auqarell-festésre adta magát, a mely ágban a régi iskola hive s nem annyira a természet hű ábrázolására, mint inkább a Claude Lorrain-szerü finomságok elérésére — törekszik. Hires festőiskolája van Párisban, a hol különösen nők tanulnak. Művészetét minden méltatásnál jobban jellemzi az a három, magában álló vörösfenyő, Bretagne viharos, kopár vidékéről, mely most a Szalonban látható.

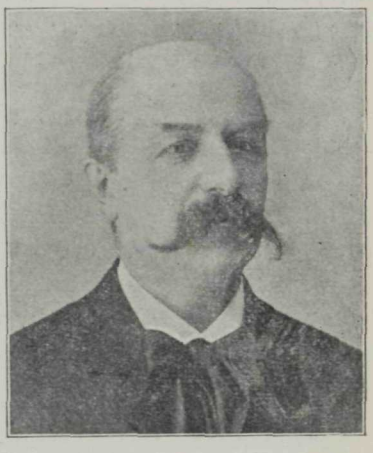

COTTET Charles

(Franczia ország).

Született 1863-ban Puy-ben. Cottet, a kit joggal neveznek a fiatalok között »mester«-nek, egy egészen specialis irányt teremtett meg a tengerparti lakók veszedelmes és szomoru életének festésével. Marine-jei is igen szépek, de főképen a breton halászok typusainak hatalmas jellemzésével vivta ki magának — még fiatalon — a halhatatlanságot. Roll és Puvis de Chavannes mesterek atelierjában fejlődött tehetsége, a nélkül azonban, hogy egyéniségét feláldozta volna. Kezdetben a Champs-Elysées-i Salonban állitott ki, de azután a Champ-de-Mars egyik oszlopos tagjává lett, a hol különösen feltünt egy tryptichon képe 1898-ban, a melyen az Irlandba távozó halászok búcsuvacsorája, hátramaradt várakozó asszonyaik és a tengeren álmodozó, komor tengeré-

szek vannak megfestve hatalmas erővel, közvetetlen igazsággal és sötét, mély szinekkel. Nagy feltünést keltett öreg, vak, breton nője, a melyre a mult évben az aranyérmet kapta meg. E műve a Nemzeti Szalon jelen kiállitásán is látható. Egyiptomban is volt tanulmányuton, onnan hozta magával D a t o l y a-á r u s o k képét, melyet szintén kiállitott Budapesten.

(A becsületrend lovagja.)

COLIN André

(Francziaország).

Született 1872-ben Y p o r t-ban. Jean Paul Laurens tanitványa volt. Régi művészcsalád ivadéka. Kezdetben a rézmetszést és lithographiát cultiválta, később pedig főkép lovakat festett. Ebben az ágában a festészetnek már nagyon szép sikerei voltak. Több dijat nyert.

COLLIN Raphael

(Francziaország).

Született 1850-ben Párisban, 1873-ban az Á l o m czimü képével megnyerte már a Salonban a II-ik Medaille-t. Ettől a sikertől kezdve hatalmasan fejlődött s a fiatalabbak között őt tartják a legkiválóbb női actefestőnek. Alakjait s rezgő, párázatos decorative plein airjeit, a legdistingváltabb érzés és izlés hatja át. A Luxembourgban levő, pázsiton nyugvó, csábos nője (A Floreal) talán e modern galleria egyik legértékesebb műve. Jelen kiállitásunkon egy fehérruhás nő arczképe van, mely ideálja egy, a szabadban festett portrait-nak. 1889-ben Medaille d'Honneurt kapott.

(A becsületrend tisztje.)

CORMON Fernand

(Francziaország).

Született 1845-ben Páris-ban. Cabanel tanitványa volt. Legelőször 1870-ben állitott ki a Salonban. Különösen a kőkorszakbeli emberek életének eseményeit festette előszeretettel. Csak nemrég készitette el, az uj Muzeum részére, az Emberiség történetét bemutató nagy czyklusát, a mely egész Párist lázba ejtette. Kiválóak az Ezeregyéj meséiből inspirált keleti képei, melyek közül az egyik, a legbájosabb, jelen kiállitásunkon látható. Nemrég lett az Ecole des Beaux Arts tanára. 1889-ben Medaille d'Honneur-t kapott. (A becsületrend tisztje.)

DAGNAN-BOUVERET

(Francziaország).

A franczia modern művészetnek ez egyik legnagyobb büszkesége 1852-ben született. 1876-ban már a Prix de Rome-ot nyerte el.

Kezdetben a mythologiából vett képével keltett maga iránt érdeklődést. Később azonban inkább a reális életből vett alakok érdeklik. Nálánál mélyebb érzésü és poétikusabb művészlélek ma nincsen a franczia mesterek kitünő társaságában. Úgy a bretonéletből, mint egyéb más környezetből vett képeiben az a bámulatos érzés, igaz szinpompa, lágyság és lélekfestés ejt csodálatba, mely Dagnan-nak oly ellenállhatatlanná teszi az ő hatalmas művészi egyéniségét. Leghiresebb munkái: Manon Lescaut, az Urvacsora, Madonna, a Breton Pardon, az

Ujonczok és a breton halászleány. Szentképeit is az ő egyéni, realistikus irányában alkotja meg. Kétszer nyerte el a Médaille d'Honneur-t 1889-ben és 1900-ban.

Alakképei mind magántulajdonok, műgyüjtőknek féltve őrzött kincsei. Hazánkban gróf Andrássy Gyula dicsekedhetik egyedül, hogy egy Dagnan-féle tájképnek birtokában van. Kiállitásunkon is ez a kép szerepel.

DAWANT Albert

(Francziaország.)

E hires franczia művész, kinek e nemzetközi kiállitás megvalósitásában rendkivüli érdemei vannak, Párisban, 1852-ben született. Jean Paul Laurens tanitványa volt. Már pályájának kezdetén nagy előszeretettel festette a történelmi tárgyu és más nagyobb méretü compositiókat. Gyorsan fejlődött s minden alkotását ugy a rajzban, mint a costume-ök megválasztásában, nagy lelkiismeretesség, izlés és perfekt tudás jellemzik. Leghiresebb képei: IV. Henrik VII. Gregorius pápa lábánál, (III. Medaille-al jutalmazott kép, mely az Agen-i muzeum egyik remekműve) és a St. Jean l'Hospitalier, (melyre

a II-ik Medaille-t kapta). Igen hatalmas compositio a Luxembourg-muzeumban levő »Une maitrise d'enfants is, mely egy fiatal gyermek-kórust ábrázol a Szent Péter templomban, a mint éppen éneklik az Allelujá-t. Szinte hallani véljük azoknak a fiucskáknak ezüstcsengésü, áhitatos énekét. Erősen drámai hatásu az a képe is, mely egy hajótörést szenvedett gőzöst ábrázol, a mint éppen ereszkednek le a mentőcsónakba az utazók. Sötéten viharzik a tenger s az arczokon a halálfélelem és az életfentartás ösztöne mesterien van megérzékitve. Ezzel a művével Párisban is és Budapesten is (az Országos Képzőművészeti Társulat egy régebbi kiállitásán) aranyérmet nyert. Minden művét külföldi modern muzeumok őrzik. Az 1900-iki világkiállitás jury tagja volt.

(A becsületrend tisztje.)

DAMERON

(Francziaország).

1848-ban Párisban született. a nagy franczia tájképfestő Pelouse tanitványa volt. A Salonban 1872-ben állit ki először. Egy bretagne-i tájképével a 3-ik Medaille-t nyeri el. A szép cernay-i völgyben tartózkodik legtöbbnyire, innen is sok szép tájképet hozott magával. Favágó kunyhója, az előtérben melegedő emberekkel, igen szép késő őszi hangulat. (Ezzel nyerte el a 2-ik Medaille-t.) A luxembourgi muzeumban is képviselve van. Az 1900-iki világkiállitás jury tagja volt.

(A becsületrend lovagja.)

Mme DAVIDS Renée

(Francziaország).

Fiatal művésznő, a ki mélyen átérzett rajzaival és jellemző kisebb arczképeivel kelt figyelmet. Sok finomság és diskrécziő van tehnikájában s rajzai — ha már hasonlóságot keresünk — Ingres-re emlékeztetnek.

DAUCHEZ André

(Franciaország).

Született 1870-ben Párisban. Kezdetben a rézkarczczal foglalkozott s csak 1895-ben állitja ki első festményét. A Champs-de-Marsi Salonban csakhamar feltünnek az ő komor hagulatu tájai és tengerparti lakói. Ezek között leghiresebbek a Búcsúsok és a Goëmonégetők.

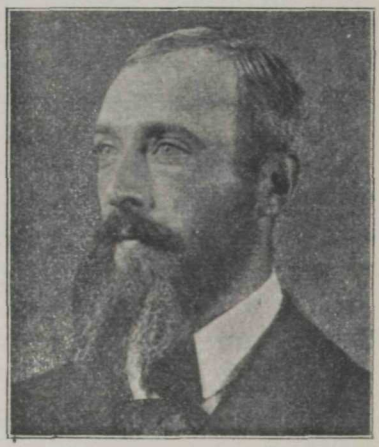

A Champs-de-Mars-i Salon sociétaire-je.

A Nemzeti Szalonban kiállitott két képe egyformán jelesen képviseli az ő melankolikus egyéniségét.

DEJEAN Louis

(Franciaország.)

Ez a fiatal szobrász-művész csak néhány év óta tünt fel a Champs de Mars-i Salonban, finom kis szobraival, a melyeket modern tanagráknak nevezhetnénk, s csak abban különböznek az antik kor ama becses szobrocskáitól, hogy Dejean a modern nők mozgékonyságát és idegességét mutatja be nekünk, nem pedig a classikus formák fejedelmi nyugalmát és merevségét. Kisméretü szobrai sok nagy monumentumnál értékesebbek.

Mlle DELASSALLE Angéle

(Franciaország.)

Őszinteségre és egyéniségre törekvő művésznő. Széles ecsetkezeléssel oldja meg a legnehezebb thémákat, melyeket a fenséges természet oly változatossággal tár elénk. Nagy sikerei voltak már a Champs-Elysées-i Salonban.

DELAHERCHE Auguste

(Francziaország.)

A Keramika renaissance-ában kiváló helyet vivott ki magának ez az eredeti, modern izlésü művész. Grés Flammés vázáival nagy elismerést szerzett a franczia iparművészet ez ágának. Alig van Párisban elő-kelő Salon, a hol Delaherche alkotása képviselve ne volna. Rapaport magyar zománcza versenyezhetne csak velük, annyira finomak és distingváltak az ő művei szineikben is.

DESBOIS Jules

(Francziaország.)

Ő Rodin mester egyedüli tanitványa. Ma már egyike a modern franczia szobrászművészet legnagyobb alakjainak. A Nemzeti Szalonban kiállitott Lédája, mely a Luxembourg-i galeriában levő szobrának az első (a mester által márványból faragott) eredeti compositiója, többet mond az ő kiváló tudásáról, finomságáról és szédületesen forró temperamentumáról, mintha lapokat irnék tele az ő életéről és munkásságáról. Őt nem kritizálni, őt csak csodálni lehet!

DETAILLE Edouard

(Francziaország.)

Francziaország legnagyobb élő csataképfestője, 1848-ban, a világforradalmak idejében született. Egyedüli tanitványa volt a hires Meissonier-nek, a kinek lelkiismeretes, a legkisebb részletekig ható rajz- és festésmodorát elsajátitotta. De azért munkája sohasem volt modoros, egyénisége teljesen különálló a modern franczia művészetben. Mindjárt abban a genre-ban próbálkozott, a melyben azóta annyi remekművet alkotott.

Leghiresebb festményei: Pihenő a manőver alatt, A győzők (ezt a képet felsőbb rendeletre leakasztották a kiállitás képeinek sorából, de a jury azért II-ik Medaille-al jutalmazta mégis). Salût aux Blessés« művét reproductiókból az egész világon ismerik. Detaille festette kiváló barátjával Neuville-el a Champigny-i ütközetet ábrázoló panorámát, melyben ők is részt vettek (a franczia-porosz háboru majd minden harczát végig küzdötték).

Ez a csodálatosan élethű panorama sokáig egyik főnevezetessége volt Párisnak, majd később feldarabolva, mesés áron amerikai muzeumokba került s csak egy részlete maradt Francziaországban.

1888-ban a Medaille d'Honneur-t kapta meg a Hunningue-i vár feladását ábrázoló képeért, melyet egy hálás apa (kinek sulyosan beteg leányát franczia tudós orvosok gyógyitották meg), a párisi Luxembourg-galeria részére vásárolt meg.

Hires panorama-jáért is megkapta a Medaille d'Honneurt.

A Champs-Elysées-i Salon volt elnöke. A franczia t. Akadémia tagja.

(A becsületrend tisztje s a St. Stanislas-rend commandeur-je.)

DESVALLIÈRES Georges

(Francziaország.)

Született Párisban, 1861-ben. Gustave Moreau tanitványa volt. 1883-ban egy női portrait-val Mentiont nyer a Salonban. Később az allegorikus thémákat festi szivesen. Narcisse képével pedig, mely a Nemzeti Szalon kiállitásán van, a II-ik érmet szerezte meg. Képviselve van egy férfi-portrait-jával a Luxembourg-muzeumban is.

(Az akadémia tisztje.)

DINET Alphonse-Etienne

(Francziaország.)

Született 1861-ben Párisban. Robert-Fleury és Galland tanitványa volt. 1883-ban állit ki először egy tájképet a Salonban, melyre Mention Honorable-t kapott. Majd később az orientalis tárgyak festése érdekli és fő sikereit éppen ezeknek köszönheti. Midőn egy-egy keleti utjáról visszatér, mindig ujabb és ujabb meglepetésekben részesiti a párisiakat. Nála van legharmonikusabban megérzékitve az orientalista művészek közül a Keletnek napsütéses szinpompája, a sivatagok homokja, az ég sötétkékje, a tropikus növényzet és az a fátyolos, tompa, melegtől rezgő levegő.

Dinet gyorsan lát, rögtön, de tisztán és mélyen. Mint egy varázsló, ugy el tudja lesni a Kelet embereinek apathikus mozdulatait s azokat ugy veti vászonra, hogy ott élnek, szinte halljuk a dervisek üvöltését.

Éppen ezért Dinet képei nemcsak nagy művészi értéküek, hanem az exotikus fajok megismertetésére valóságos dokumentum erejével birnak.

A Nemzeti Szalonban levő képe: A szent gyermeke czimü munka, annyira jellemzi e kiváló művészt, hogy jobban megismertetni őt felesleges.

A Champs-de-Mars-i Salon sociétaire-je.

(A becsületrend lovagja.)

Mlle DUFAU Clémentine

(Francziaország.)

Született Quinsac-ban, Bordeaux mellett. Bouguereau és Robert Fleury tanitványa. 1895-ben Mentiont kap a Salonban Ricochet czimü képével s a »Baschkirtseff-dijat« is neki adják. Egy tengerészeket ábrázoló képével a III-ik Medaillet nyeri meg.

Műveiben oly nagy erő és határozott ecsetkezelés látszik, hogy nem is sejthetnénk belőlök a nőfestőt.

A világkiállitáson ezüstéremmel tüntették ki festményeit.

DUBUFE Guillaume

(Francziaország.)

1843-ban Párisban született. Edouard Dubufe hires festő fia. Atyja tanitványa volt. 1877-ben állitott ki először a Salonban. Műveit rendkivüli édes szinek, nagy részletezés és áhitat jellemzik. Nevesebb alkotásai: Adonis halála, Musset, Lamartine, Victor Hugot ábrázoló triptychon-ja, s a Comedie Francaise foyer-jának bájos plafond compositiója, melyet az utolsó tűzvész alkalmával a lángok is megkiméltek.

Jelen kiállitáson a Madonna czimü vallásos műhöz készitett akvarelljeiből van kettő. A Champ-de-Mars-i Salon sociétaire-je és főtitkárja.

(A becsülétrend tisztje.)

DUVENT Charles

(Francziaország).

Szül. Langres-ban, 1867-ben. Lefebure tanitványa volt. Coquelin arczképével tünt fel, a melylyel a III-ik Medaille-t nyerte el. 1898-ban egy tryptichon képét az állam vette meg. Igen kedves tájképeket és életképeket festett Hollandiában. Lelkiismeretes, intim hatásokra törekvő művész.

1900-ban nyerte meg a II-ik Medaille-t.

DUHEM Henri

(Francziaország).

Született 1860-ban Douai-ban (Észak-Francziaországban). Műveit, melyek tulnyomó részben tájképek, végtelen nyugalom, egyszerüség és természethűség jellemzik. Különösen szereti az őszi hangulatu, párázatos tájakat, egy-egy legelésző birkanyájjal élénkitve. A Champ-de-Mars-i Salon sociétaire-je. Több más kitüntetése is van. Műveit főkép Francziaország modern muzeumai őrzik: Lille-ben, Arras-ban, Rouen-ban. Azonkivül irodalommal is foglalkozik, különösen műkritikai munkái birnak nagy értékkel.

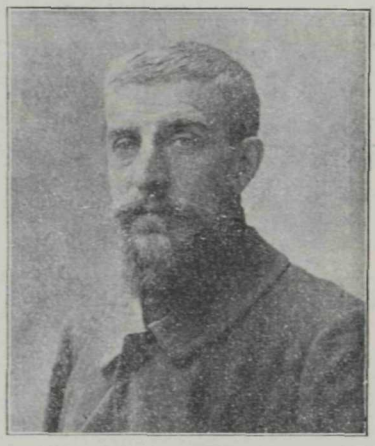

Mme DUHEM Marie

(Francziaország).

Duhem Henri festő neje, mindazokkal a finom érzésekkel rendelkezik, a melyek férjének művészetében oly rokonszenvesek. Talán szineiben még lágyabb hatásokat ér el nálánál, a nélkül, hogy technikájában a nőfestők általános hibájába esnék, a műkedvelők kicsinykedő részletezésébe. Rendesen a Champ-de-Mars-i Salon kiállitásain vesz részt s a Nőfestők külön Salonjaiban is, a hol egyike a legkiválóbb művésznőknek.

DUMONT Henri

(Francziaország).

A Champ-de-Mars-i Salon e fiatal művésze különösen intim, hangulatos tájaival s főkép homályban tartott virágképeivel érdemelte ki a párisi műértők rokonszenvét.

EAST Alfred

(Angolország).

Egyike a jelenkor legkiválóbb tájképfestőinek, ki a Royal Academy illustris gárdájában is a legelsők között van. Tájképeiben nem annyira realista, mint Pisarro, hanem inkább idealizálja a természetet, mint Corot, saját lelkének érzéseit viszi bele azokba a hangulatokba, a melyek megragadják. Jelen kiállitáson kitünően képviseli őt az a tájképe, mely az 1900-iki párisi világkiállitáson aranyérmet nyert.

Mme FANTIN-LATOUR

(Francziaország).

A nőfestők között első helyet foglal el. Ecsetkezelése bátor és cseppet sem kicsinyes. Neje a hires Fantin-Latour festőnek, a ki egyáltalában nem akar már nyilvános kiállitásokban részt venni.

Dáhliákat ábrázoló képe oly előnyösen jellemzik e nagy művésznőt, hogy minden méltatás csak zavarná azt a kellemes, meleg impressiót, melyet e kedves toile de chevalet bizonyára mindenkire gyakorolni fog. Dubourg név alatt állit ki.

(Több dijat nyert a Champs-Elysées-i Salonban.)

GRIVEAU Georges

(Francziaország.)

Párisban, 1863-ban született. Gérome tanitványa volt. Kezdetben a Champs-Elysées-i Salon tagja volt, de 1891-ben már a Champ-de-Mars-i Salonban állit ki. Egyforma sikerrel festi a kisebb alakképeket, portraitkat, interieur-öket és tájképeket. Sokoldalu, de mindig distinguált, érdekes művész. Societaire-ré választatott 1893-ban. Az 1900-iki világkiállitáson III-ik Medaille-t nyert.

GÉRÔME Jean-Léon

(Francziaország).

A francziák e nagy szobrász-festője Vesoul-ban született 1824-ben. Delaroche tanitványa volt. Műveit classikus nyugalom, biztos, mondhatni tökéletes rajztudás és sokoldaluság jellemzik. A bibliai és történelmi alkotásoktól kezdve a genre-ig mindent festett. Minden képén már a théma elárulja az eszes, nagy műveltségü mestert, a kit az emberi lélek kutatása érdekel. Művészi irányához mindig következetes maradt, erős egyéniségét a legmodernebb áramlatok is teljesen érintetlenül hagyták. Hires művei: Jézus születése, Menekülés Egyiptomba, Az üvöltő dervisek. Több képe van a Luxembourgban is (Kakasviadal etc.) A Medaille d'Honneurt 1874-ben kapta meg.

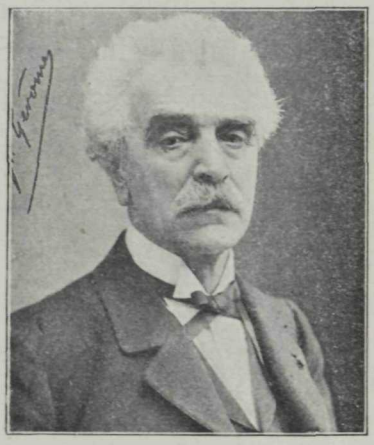

Mint szobrász egyike a legmodernebb felfogásu mestereknek. Hires Tanagra-ja a Luxembourg-muzeumban a női szépség legtökéletesebb ábrázolása. Sok bájos polychrome statuette-je is van. Ezek közül egyet Auguste Riffault ur, a budapesti franczia főconsul engedett át nekünk kiállitásra, egy serpentine-tánczosnőt ábrázoló bronzszobrocskát, mely igazán egyik chef d'oeuvre-je a mesternek. Gérôme 1863 óta tanár az Ecole des Beaux-Arts-ban és tagja a Tud. Akadémiának. Ő volt az internationalis művészjury elnöke az 1900-iki párisi világkiállitáson.

(Commandeur-je a Legion d'Honneurnek, a vörös sasrend lovagja.)

GRANET

(Franciaország).

E szobrásznak a festészet géniuszát ábrázoló márványa minden dicséretnél jobban megismerteti velünk ez előkelő franczia művész minden szép kvalitását. Modern, de sohasem érthetetlen. Kidolgozásában finom, de sohasem kicsinyes. Sok kitüntetést kapott már, ugy Párisban, mint egyebütt.

GRIMELUND Johannes

(Norvégia).

Született 1842-ben Christianiában. Kezdetben theologiát tanult, harmincz éves korában otthagyta a tudományokat és művészeti tanulmányokat folytatott. 1876-ban jött Francziaországba és állitott ki először a Champs Elysées-i Salonban. Különösen a tengert festi nagy előszeretettel és kiváló őszinteséggel, általános sikerrel. Két nagy magánkiállitása volt Georges Petit párisi műkereskedő Salonjában. Hogy mennyire nagyrabecsülik az ő marine-jeit, azt bizonyitja az a körülmény, hogy a franczia kormány már három tengeri képét megvette az állami muzeumok részére.

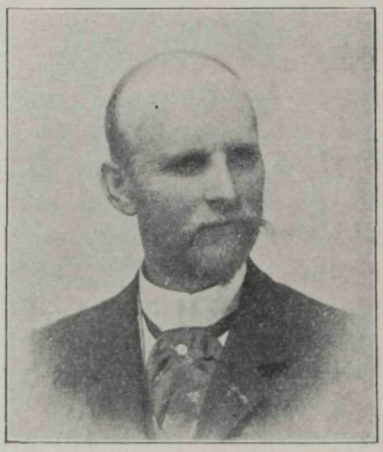

1889-ben a III-ik Medaille-t kapta a párisi kiállitáson. Azóta Hors-Concours lett.

Ide küldött művei közül: Napnyugta a la Rochelle-i kikötőben kiválóan képviseli őt a Nemzeti Szalon kiállitásán.

(A becsületrend lovagja.)

GAGLIARDINI Julien-Gustave

(Francziaország).

Született 1846-ban Mulhouse-ban. Kezdetben alakképeket és portrait-kat festett, de csakhamar elcsábitotta őt a falun való tartózkodás és a tájképfestést kezdte gyakorolni. A ragyogó, napos hatásokat festi legszivesebben és legtöbb sikerrel. Hors-Concours lett nemsokára. Művei Francziaország nagy muzeumaiban vannak. Egy napos délvidéki tája a Luxembourgban talált méltó helyet. Aranyérmet nyert a világkiállitáson.

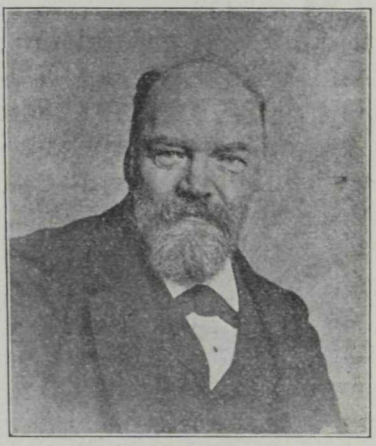

(A becsületrend lovagja.)

HÉBERT Antoine-Auguste-Ernest

(Francziaország.)

Francziaország ez agg nagymestere 1817-ben született Grenoble-ban. 1835-ben jött Párisba, a hol a jogot végezte, de egyszersmind d'Angers atelier-jébe is eljárt rajzolni és festegetni. 1839-ben hátat fordit a jognak és első munkáját a Louvre-ban állitja ki, a hol akkor még a Salon kiállitásait rendezték. Azután részt vesz, mint Delaroche tanitványa, a Beaux-Arts concours-ján, s első izben mindjárt elnyeri a nagy Prix de Rome-ot. 1839-ben Rómában mint prix de Rome-os

a Villa Medicis-ben dolgozott, s ebből a korból valók Odaliskok, A rabszolga és Judás csókja czimü munkái. Utóbbi képén egy vallásos sziv meghatottságával és lelkének minden felindulásával festette meg a Judást, örök typusául állitván oda a legundokabb emberi bűnt. Visszatérvén az örök városból, megerősödvén a régi nagy mesterek halhatatlan környezetében, a Malária művét állitja ki, a mely óriási feltünést keltett Párisban s most ez a kép a Luxembourg-galeria egyik gyöngye. Sohasem festett tulnagy vásznakat, de nagy tudásával, compositiójának nemességével és mély érzésével a legnagyobb hatásokat tudta elérni mindig. III. Napoleon neje, a szép Eugenia császárnő arczképét is ő festette, s ettől fogva az udvar kedves festője lett. 1867—73-ig a franczia szépművészeti akadémia directora volt Rómában. Itt festette talán visszavonultságában a legremekebb műveit: Az Élet Hajnalát és Estéjét, Wittgenstein herczegnő portraitját, csodás szent képeit és világhirü Madonnáját, a mint a kis gyermek Jézus kezét csókolja. A modern művészetben nálánál nagyobb szentkép festő nincsen, valósággal a régi olasz nagy mesterek Titián, Ghirlandajo, Andrea del Sarto halhatatlan művei mellé tehetjük az övéit.

A Nemzeti Szalonba küldött Szent Margit-ja az ő féltve őrzött utolsó remeke; a melyet csak azért adott oda a kiállitásra az öreg mester, mert szép eszmének tartja: »a franczia művészet megismertetését egy olyan nemes hazában, mint Magyarország«.

Minden elnyerhető dijat elnyert ez a szerény visszavonultságban élő nagy ember.

Utóbbi műveiben is annyi erő, üdeség és poesis van, mint az élete delén alkotottakban.

Kétszer kapta meg Párisban a nagy aranyérmet és a Medaille d'Honneurt is kétszer. (A becsületrend nagykeresztese.)

HENNER J. J.

(Francziaország).

Született 1829-ben Elzász-ban Strassburgban. Guerin tanitványa, később Drölling tanitványa volt. 1858-ban a nagy Prix de Rome-ot nyerte el. Kezdetben szentképeket festett, de csakhamar a női test szépségeinek ábrázolójává lett. Hamar hiressé vált erős egyéniségével, és brillians meleg colorit-jával, melynek csodálatosan bátor alkalmazását nagyon megfizetik és szeretik. Minden ujabb alkotása eseményszámba megy Párisban. Több képe van a Luxembourg-galeriában. Kétszer kapta meg a Medaille d'Honneurt. A tudományos akadémia tagja.

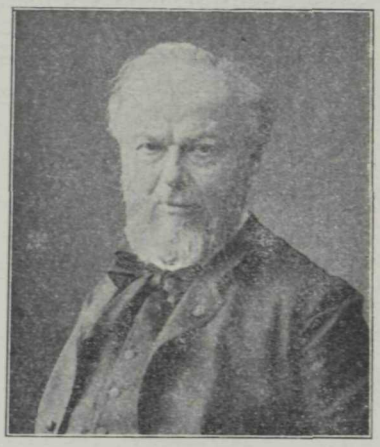

(A becsületrend Commandeur-je.)

HUARD Charles

(Francziaország.)

Hű megfigyelője a bourgeois és tengerész typusoknak. Rajzai a »Rire« humorisztikus ujság reprodukcziói révén világhirüekké lettek. Fiatal művész; de a ki pastelljeit, vagy karczolatait látja, azt hihetné, hogy már egy diadalmas mult van mögötte. Kitünően képviselik őt azok a a pastellek és szines rajzok, melyeket e kiállitásra küldött. A »Nemzeti Szalon« mult évi grafikai kiállitásán is feltünt műveivel. Akkor legjobb művei maradtak itt nálunk, részint magánosoknál, részint pedig a magyar állam tulajdonában.

IWILL Joseph

(Franciaország.)

Született 1850-ben Párisban. Lansyer tanitványa volt. Műveit, melyek legtöbbnyire pastellek, bársonyos lágyság és kedves, behizelgő szinek jellemzik. Nagy routine-nal festi a velenczei és más tengerparti képeit is. Egy viharos tája a Luxembourg-galériában is képviseli őt. A Champ-de-Mars-i Salon Sociétaire-je.

Nálunk kiállitott két tája rendkivül bájos alkotás.

A becsületrend lovagja.)

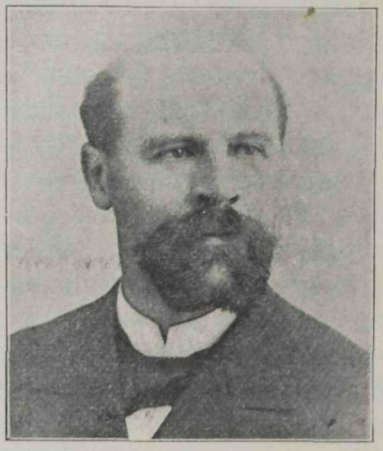

JEANNIOT Pierre-Georges

(Franciaország.)

Született 1848-ban Genfben, franczia szülöktől. Édes atyja tanitványa volt. Különösen erősen realisisztikus, a párisi fortificatiók környékén lézengő, elzülött emberek életét jellemző rajzai tették őt ismeretessé. Utóbbi időben a mondaine világ nőalakjait is rajzolja, vagy festi kevés szinnel. Iránya egyéniségre törekvő, cseppet sem akadémikus. A Luxembourgban egy érdekes, öreg nénéket ábrázoló kép van tőle. A 3-ik medaille után, a párisi világkiállitáson (1900) aranyérmet kapott eau-fortejaiért.

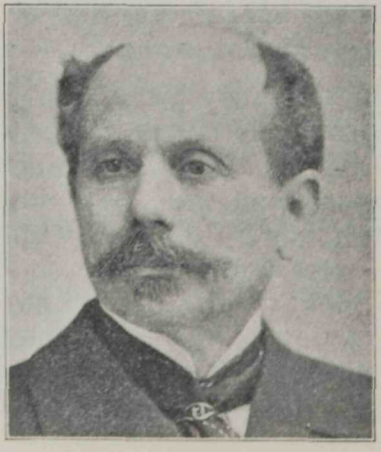

KARDOS Gyula

(Magyarország).

A Nemzeti Szalon igazgatója. Ebben a minőségben legközvetlenebb befolyást gyakorolja a Szalon ügyeire s igy őt méltatni nem a mi feladatunk. Csak konstatáljuk tehát, hogy a bécsi kiállitáson aranyérmet nyert, a párisi világkiállitáson pedig a III. Medaille-al tüntették ki Érdekes olvasmány czimü képeért. Mint kitünő miniatürista a külföldön is ismert. A portrait-festés terén főleg erős jellemzésre törekszik. A Szalon kiállitása erről az oldalról is bemutatja a jeles művészt.

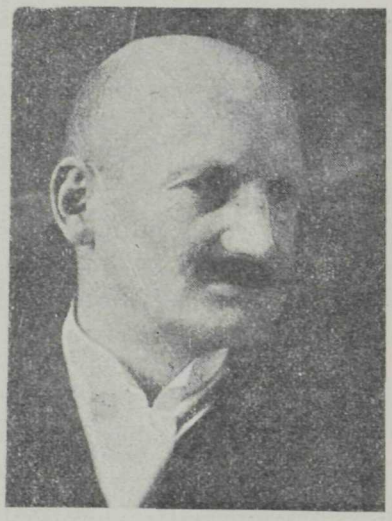

KREYDER Alexis

(Francziaország).

E veterán-művész, a ki talán egész életében csak a virágok és csendélet festője volt, még a barbizoni művészek iskolájából való. Az ő munkáin nem látszik meg a rohanó modernek idegessége, de annál több szeretet és lelkiismeretesség sugárzik belőlük.

LAING Frank

(Anglia. Skótország.)

Az angol akvarell-festészet legkiválóbb mestereinek egyike. 1862-ben Layportban született. Egy ideig az edinbourgi szépművészeti akadémia növendéke volt, de azután Párisba jött tehetségét kifejleszteni. Benjamin-Constant és Jean-Paul Laurens tanitványa volt. Majd elhagyja az akadémiát s belemerül Páris tereinek és

festői részleteinek a tanulmányozásába. Kevés franczia ismeri úgy a ville lumiére minden zegét-zugát, mint ez az érdekes, megnyerő, őszhaju fiatal mester. Az egész világon ismerik és csodálják az ő könnyed, biztos ecsetjével festett vedutá-it. Európa majd minden muzeumában képviselve van. Eau-forte-jai is kitünőek. Ezekből dr. Térey Gábor, az országos képtár tudós őre szerzett meg néhányat a muzeumnak.

Laing, a Champ-de-Mars-i Salonban állit ki. Sociétaire a skót művészeti és az angol graphikai egyesületben.

A Place du Caroussel czimű aquarelle-képe, mely e kiállitáson látható, egyike a legszebbeknek és kiválóan jellemzi is őt.

LAURENS Jean-Paul

(Franczia ország).

Született Fourquevaux-ban (Haute-Garonne) 1838-ban. A franczia művészet ez egyik halhatatlanja a toulouse-i Ecole des Beaux Arts-ban végezte tanulmányait. 1860-ban már a Medaille d'Honneurt kapta meg Toulouse-ban. Párisban 1863-ban állitott ki először. Kezdetben főkép a bibliából vett hatalmas compositióival lett hires. Jézus az ördögtől megszállottat gyógyitja meg czimü képe ezek között a legismertebb. Az összes franczia muzeumokban az ő képeit másolják és tanulmányozzák a fiatalok. A Luxembourgban is van egy hires képe, az Excommunicatio. 1877-ben a Medaille d'Honneurt kapta meg Párisban is. Kiválóak a Pantheonban levő falfestményei. Ő festette az Odeon-szinház kitünő

plafondképét is. Hozzánk a Merovingi idők-höz készitett pompás illustratióit küldötte s egy magántulajdonban levő képét, a La Liseuse-t (»Olvasó nő«-t). Tagja a franczia Tudományos Akadémiának. Elnöke a Champs-Elysées-i Salon-nak.

(Commandeurje a franczia becsületrendnek.)

LAURENS Albert

(Francziaország).

Született 1869-ben Párisban. Fia a nagy Jean-Paul Laurens-nak. Cormon tanitványa volt. 1896-ban a Prix de Rome-ot nyerte el. Főbb munkái: A szent asszonyok, melyre a III-ik Medaille-t kapta meg. Syrènes-jeivel pedig 1897-ben az I-ső Medaille-t vitte el. Munkáit rendkivül bátor faktura és szinpompa jellemzik, szereti a fantasztikus thémákat. A Nemzeti Szalonban látható képén igazán hatalmas és bámulatos a felhők viharos gomolygása s az egészen uralkodó félelmes szélvész. Kitünő portrait-kat is festett.

LEBOURG Albert

(Francziaország).

E fiatal művész most van tehetségének forrásában, még nem határozott irányu — keres, de már többször igen érdekes dolgokat állitott ki a Párisi Salon-ban. Nagy jövőjü művész.

LA TOUCHE Gaston

(Francziaország).

Született St.-Cloudban. Több kitüntetés után 1900-ban kapta meg az aranyérmet. Sociétaire-je a Champ-de-Mars-i Salon-nak. Rendkivül finom és poetikus, lehelletszerü minden dolga, egyaránt kitünő pastellben, olajfestésben és aquarellben. A világ majdnem minden muzeumában képviselve van műveivel. Jelen kiállitásunkon két képe van, melyek közül a Les Sonneurs (»Breton harangozók«) nagy feltünést keltett a világkiállitáson.

(A becsületrend lovagja.)

LEFEBVRE Jules

(Francziaország).

Született 1836-ban Tournan-ban. Cogniet tanitványa volt az Ecole des Beaux Arts-ban. 1861-ben a Prix de Rome-ot kapta meg. Őt tartják ma Francziaországban a női acte legtökéletesebb ismerőjének s valóban csodálatraméltó tudással rajzolja és festi meg a nu-t (a meztelen testet). A budapesti muzeumban levő Ondine czimű képe Lefebvre-t olyan hatalmasan képviseli, hogy nem tartom szükségesnek őt, mint festőt, bővebben ismertetni. Páris egyik legkeresettebb arcz-

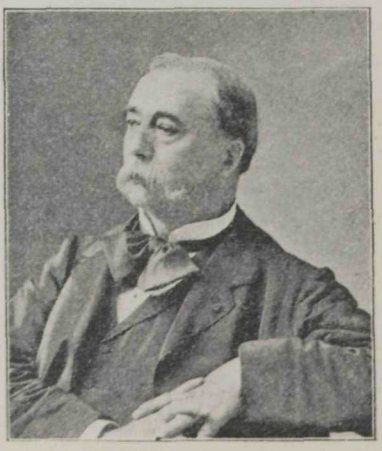

képfestője ma s talán egyike a legdrágábbaknak. Egy-egy női feje az asszonyi szépség dicsőítése. Műveit az egész világ muzeumaiban őrzik, vagy pedig hires műgyüjtők galleriáiban. Az 1889-iki kiállitáson a Medaille d'Honneurt nyerte el. Tagja a Tudományos Akadémiának. Tanár a Julian festő-akadémiában, a hol rajongó szeretettel veszik körül tanitványai.

(A becsületrend commandeur-je.)

LE SIDANER Henri-Eugène

(Franciaország).

Született Ile Maurice-on 1862-ben. Az Ecole des Beaux Arts-ban Cabanel tanitványa volt. Egy tájképpel tünt fel először a Salonban, a melyért állami ösztöndijat is kap. Évről-évre halad és erősödik egyénisége, mely az egyszerü thémákat keresi s az éji és napnyugtai hangulatokba végtelen poézist tud meleg, rezgő szineivel belefesteni. Gyönyörü ilynemü képe az, melyet a Nemzeti Szalon kiállitására küldött. A Champ-de-Mars-i Salon sociétaire-je. Az 1900-iki világkiállitáson III-ik Medaille-t kapott. George Petit-nek festi minden képét.

LEVY-DHURMER

(Franciaország).

»Az álmok festője«, mint Gabriel Mourey oly találóan irta róla egyik essay-jében. Sokáig rajzolója volt a Clement-Massier-féle művészeti intézetnek. Azután különösen allegorikus pastelljeivel és intim, lélek-

festésre törekvő, rendkivül finom arczképeivel vonta magára a figyelmet. Utóbbi munkáiból a franczia állam is megszerzett egyet a Luxembourg-galeria részére: Georges Rodenbach költő portrait-ját. A Champs-Elysées-en állitott ki eleinte, rövid idő óta a Champ-de-Mars-i Salon előkelő tagja.

LEFÈVRE Camille

(Franciaország).

Rodin követője; a ki szintén felszabaditotta magát az akadémiai hagyományos formák járma alól. Egyéniségre és őszinteségre törekvő művész, a kit azonban kitünő izlése mindig visszatart attól, hogy brutális legyen. A Grand-Palais homlokzatán levő egyik szobra, a Festészet, éppen ugy jellemzi őt, mint remek bas-reliefje, a Szobrász, mely a Nemzeti Szalon-ban kiállitott szobrok között egyike a legfigyelemreméltóbbaknak.

LENBACH Ferencz lovag

(Németország).

Bajor királyi tanár, a jelenkor egyik legnagyobb arczképfestője. 1863 deczember 13-án született s a kőműves mesterségből került Geyer mellé Augsburgba. Tanult Gräfle műtermében s a müncheni akadémián is, majd 1857-ben Piloty tanitványa lett, a kivel Rómában együtt csinált művészeti studiumokat. Valódi kiképeztetését azonban Schack grófnak, az áldozatkész német mecenásnak köszönheti, a ki felismerve talentumát, kiküldte őt Olasz- és Spanyolországba, hogy ott Velasquez, Rubens, Tizian s a többi nagy mesterek műveit másolja. E nemü munkái a müncheni Schack-galériában a művészi kópiák mintaképei. Bár mint a német realizmus egyik uttörője már genre-képeivel is nagy sikereket ért el, mégis, mint arczképfestő jutott

arra a rendkivüli poziczióra, melyet ma a világ művészetében elfoglal. Legnevezetesebb művei az I. Vilmos császárról, Moltkéről és Bismarckról (kinek intim barátja volt) készitett arczkép-studiumai, Döllingernek, a renittens püspöknek portraitje, Leó pápa, Yvette Guilbert, Wagner, Liszt, Mommsen és megszámlálhatatlan női portrait, melyek közül egy remekmű Budapest egyik ismert beautéját ábrázolja s igy egy budapesti szalonnak kincse. A Nemzeti Szalon-ban kiállitott női arczkép Andrássy Gyula gróf gazdag képtárának egyik becses darabja. (Rózsa M.)

LE MAINS Gaston

(Francziaország).

Tours-ban született, breton családból. Kezdetben az Ecole des Beaux Arts növendéke volt, de az akadémiai jármot nem tudta elviselni s igy maga kezdett tanulni, keresvén — tapogatódzva — a művészet utját. Sok képe van, a breton szabadságharczok egy-egy episode-ját ábrázoló. Az élet intimebb jeleneteit is szeretettel festi. Igen előkelő kvalitásokkal birnak az ő akvarelljei, melyek közül a La cage (»A kalitka«) egyike a legtökéletesebbnek. Ezzel Mention Honorable-t nyert 1900-ban. Jelenleg a Nemzeti Szalon kiállitásán látható. Több vidéki franczia kiállitáson nyert sok kitüntetést.

LHERMITTE Léon-Augustin

(Franczia ország).

Született Mont Saint-Père-ben. A franczia parasztéletnek ma nálánál nincsen kitünőbb ismerője és festője. Több képe Millet-re emlékeztet s értékben sem kevesebb a megfizethetlen barbizoni mesternél. Képeit széles ecsetkezelés, kitünő, jellemző rajz és meleg szinek jellemzik. Pastellben is mester s valami csodálatos erőt tud azokkal a porhanyó szinekkel is elérni. Luxembourg-i képe, a Munkások fizetése, egy darab festett Zola-regény fejezet.

(A legio d'Honneur tisztje.)

LUCAS Felix Hippolyte

(Franczia ország.)

Született 1854-ben Rochefortban. Pils és Lehmann tanitványa volt. Főbb munkái: »Jób és barátai«, »Sapho«, »Az elhagyott«. A II-ik Medaille-t kapta az 1900-iki világkiállitáson. Jelen kiállitásunkon látható: »Divin Sommeil« (Isteni szendergés) czimű, nagy áhitattal megfestett képe, melyet Franczia országban sokszorositásból mindenki ismer.

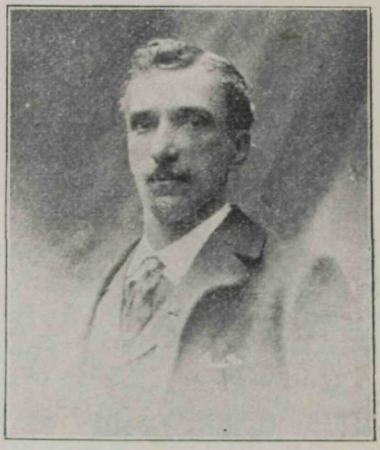

LUNOIS Alexandre

(Franczia ország.)

Fiatal, de komoly talentum. Egy ideig szertelenségekre ragadtatta magát, de azután mindinkább megállapodottabb lett izlése. A spanyol bikaviadalok több szép tanulmányra inspirálták. Tőle még sokat várhat a franczia impressionista művészet.

MAIGNAN Albert

(Francziaország.)

Született 1844-ben Beaumont-ban. Luminais és Noël tanitványa volt. Kezdetben tájképeket festett főkép; később történeti képeket. Főmunkái: »Napoleon és Mária Lujza esküvője«, »A normann flotta indulása Anglia ellen 1066-ban«. A Luxembourg-galeriában van egyik leghiresebb képe: »Carpeaux szobrász halála.«

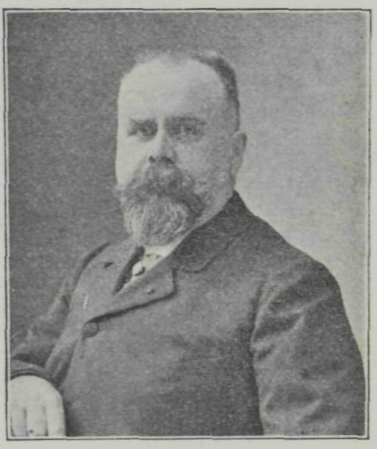

Több nagy dij után 1892-ben kapta meg a legnagyobb párisi kitüntetést a Medaille d'Honneur-t.

Jelen kiállitásunkon két képe látható: a Párisi Salonban nagy feltünést keltett »Muse verte« (Az absynthe) és »La Fortune passe« (Fortuna távozik).

(A becsületrend tisztje).

MEUNIER Constantin

(Belgium.)

Egyike a modern szobrászat legbámulatosabb nagy mestereinek. Ő volt az első, a ki a munkásélet typusaiban megtalálta azt, a mi őket legjobban jellemzi. Rendkivüli tudás, végtelen egyszerüség (a mit legnehezebb elérni a művészetben!) és megdöbbentő, bátor őszinteség jellemzi minden alkotását, akár a bányászok, akár a gyárak, vagy a föld munkásait mintázza agyagból, vagy vési márványba nagy, humánus érzéssel. Igazán modern muzeumból nem szabad hiányoznia e halhatatlan művész egy vagy más remekművének.

MARTIN Henri

(Franciaország.)

Született 1860-ban Toulouse-ban, Jean Paul Laurens tanitványa volt. 1882-ben már az I-ső Medaille-t nyeri meg. Feltünően egyéni facturája jellemzi minden képét, melyek tárgyát különösen Dante Divina comédiájából és a troubadour-ok regevilágából veszi. Művei legfőképpen decorative irányuak s legjobban nagyméretü, architektonikus milieuben jutnak érvényre. Az uj párisi városház frizeit is ő festette. A Luxembourg-galeriában is van egy hatalmas Dante-képe.

(A becsületrend lovagja.)

MARTIN Maurice

(Franciaország.)

Fiatal — de már hires — művész, a ki a pasztellben s a fametszésben már elismert nevü Franciaországban.

A Szalon e kiállitásán levő pastelljeit a »Quartier Latin« kedves oázisát a Luxembourg-kert inspirálta.

MONOD Lucien

(Franciaország.)

Fiatal művész, a ki mesterének: Puvis de Chavannesnak nyomdokain halad. Sok poézis van műveiben, melyek inkább litterárisak, mint festőiek. Lelkiismeretes művész, a kinek minden ecsetvonásán meglátszik, hogy gondolkozó fő és művelt lélek megnyilatkozásával állunk szemben.

MIGL Árpád

(Magyarország.)

Migl Árpád, a ki születésére nézve magyar, de állandóan Francziaországban él, ugy tehetsége, mint izlése és sokoldalusága által vonja magára a figyelmet. Budapesten született, 1863. április 23-án, de már kora gyermekkorában Párisba jutott, hol tanulmányait a Collège Henri IV., majd a Lycée Condorcet nevü tanintézetekben végezte. Hajlamai csakhamar az Ecole des Beaux Arts-ba vezették, hol előbb Hébert, azután Bonnat műtermében tanult. Később Tony Robert Fleury tanitványa lett. 1889 óta Migl Árpád a Société des Artistes Français Champs-Elysées-i Salonjában állit ki.

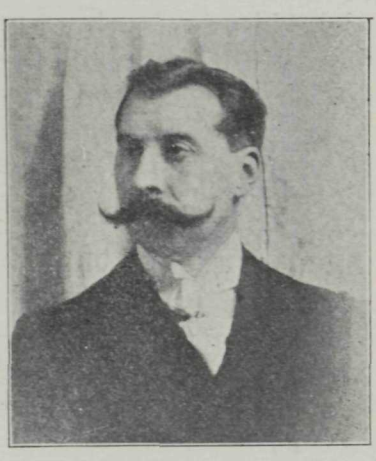

Legkiválóbb genre-festményei közé tartoznak: »Az öreg mester« (mely jelen kiállitásunkon látható), »A karácsonyfa«, »A boudoirban«, »Az első vallomások«, továbbá egy Szent Czeczíliát ábrázoló kép, a vallási extázis mélységével.

Migl Árpád azonban főleg mint arczképfestő tünik ki. Ecsetjének hivatottságáról tanuskodnak többek közt L . . . grófné XII. Lajos korabeli jelmezben festett bájos arczképe, továbbá Chevrel, Návay, végre Dr. Emil D . . . arczképei. Utóbbi arczkép igazán jellemző, pompás lélekfestés és megszólalásig élethü.

Párisban, Budapesten és Londonban állit ki. Migl, ki az 1900-iki világkiállitáson III-ik érmet nyert és a ki e kiállitásunk szervezése czéljából a budapesti Nemzeti Szalon egyik kiküldöttje volt, a legnagyobb szolgálatokat teljesitette és ép oly buzgalommal, mint odaadással működött e jelentékeny művészeti esemény sikere érdekében.

MAXENCE Edgar

(Francziaország.)

Chantron és Delaunay tanitványa volt. A Szalonban 1893-ban állitott ki először. 1895-ben kapta meg a III-ik Medaille-t. Egyéni erejét Virágzuhatag czimű képével mutatta meg először. Azóta folyton emelkedőben van tehetsége, mely főképpen az allegóriák festésében válik ki. Hozzá hasonlóan talán kevés fiatal festő tud rajzolni, minden alakja él és túlvilági titokzatosságu női fejei csodálatos harmóniában vannak a környezetükben levő álomszerü természettel. A Nemzeti Szalon-ban látható képe tökéletesen képviseli őt. Egy évben kapta az aranyérmet és a becsületrendet.

MENARD Emile Renè

(Francziaország.)

A »Société nouvelle« egyik kiváló büszkesége. Lelkén szüri át a természetnek poetikus hangulatait. Szineinek lágyságával, eredetiségével bizonyitja művészi egyéniségét. Képviselve van a Luxembourgban, a müncheni, stockholmi muzeumokban. Tárlatunkon levő képe a legjobb dolgai közé tartozik. Gr. Andrássy Gy. tulajdona.

OSTERLIND Allan

(Skandinávia.)

A Párisban élő skandináv művészek között előkelő helyet foglal el ez a realista törekvésü mester. Aquarelljei, valamint olajfestményei is széles ecsetkezeléssel és intenziv erővel állitják elénk az északi népélet egyes szokásait és jeleneteit.

PAUSINGER v. Clemens

(Ausztria.)

Született Salzburg-ban. Münchenben végezte művészeti tanulmányait. Majd később hat évet töltött Olaszországban, a hol a régi nagy mesterek műveinek tanulmányozásába merült el. Azután hazájába tért vissza s ott kezdett a pastellfestéshez. Csakhamar kedvencz portrait festője lett a bécsi arisztokrata köröknek, a hol méltó feltünést keltett gróf Lónyay Stefánia, királyi herczegnő arczképével. Párisba is elért a hire, a hol Noailles herczegnő portrait-jával tünik fel. (Az 1900-iki világkiállitás jury-jében volt. Több kitüntetése van.)

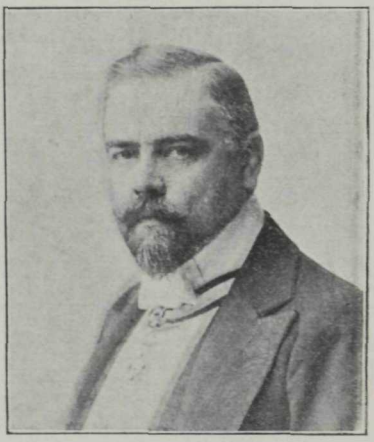

QUOST

(Franczia ország).

Született Avallon-ban. Franczia ország egyik legismertebb virágképfestője. Tájképeket is fest néha, de azokon is többnyire a virágok dominálnak. Képviselve van több képpel a Luxembourg-muzeumban is. Hors Concours. Fehér rózsái e kiállitáson bizonyára nagy méltánylásra találnak.

(A becsületrend lovagja.)

PROUVÈ Victor

(Francziaország).

A Nancy-i iskolához tartozik; művei, melyek — különösen az iparművészet terén — nagyon ismeretesek, kiváló izlésről, erős egyéniségről tesznek tanubizonyságot. Munkáiban ügyesen tudja összeegyeztetni a reális és ideális motivumokat.

RENOUARD

(Francziaország).

Francziaország s mondhatni a világ egyik legnagyobb élő rajzoló genie-je, született Cour-Cheverny-ben. Pils tanitványa volt. A párisi Salonban 1883-ban állit ki először egy rajzot Árva gyermekek czimen. E művére mindjárt Mention Honorable kitüntetést kapott. Neptun-jával az 1885 évben már az I-sö Medaille-t szavazta meg neki a párisi jury egyhangulag. Kitünő cyclusa volt a Louvre-galeriában copiáló, különféle festők typusait jellemző compositiója. Ettől az időtől fogva Renouard az élet komikus és tragikus momentumait tanulmányozta és örökitette meg rajzónjával, vagy aquarell-jeiben, eddig sohasem látott realitással, közvetlenséggel és egyéni, hatalmas művészi erővel. Egyike azoknak a ritka művészeknek, a kik minden ujabb alkotásukkal egy fokkal magasabbra emelkednek. Reproductiókban majd a The Graphic, majd más hires amerikai, vagy franczia illustrált lapok hozzák az ő aktualis rajzait, de a melyek egykor fontos dokumentumai lesznek a világtörténelemnek, annyira az igazságot szolgálják. Majd itt, majd amott tünik fel

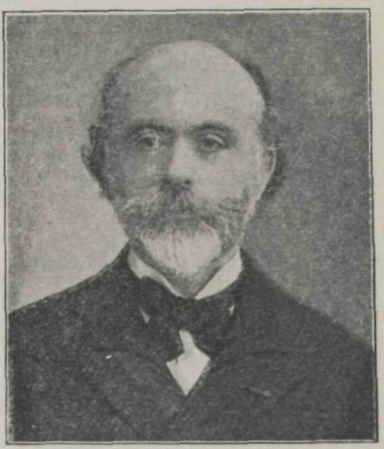

hóna alatt zöld rajztömbjével és fürkésző szemmel keresi a neki érdekes typusokat, a tömegek vagy egyesek caracterét, mozdulatait, vagy az arczban kifejezésre jutó, benső lelki modulatiókat. Volt már a párisi opera rajzolója is. Még ma is élvezettel lapozgatjuk azokat a rajzokat, melyeket a Zola- és Dreyfus-pör kimagasló alakjai után készitett. Az a Labori, a ki majdnem életével fizette meg az igazság megvédését, előttünk áll, a mikor lelkének összes kincseit és tudását sorompóba viszi, hogy egy halálra szánt katonát, a kit a legundokabb bűnnel vádoltak, kitisztázzon a világ előtt és hazájának nagy hirnevét megmentse.

Egyik országból a másikba siet, hogy egy-egy hires embert lerajzolhasson. A Luxembourg-galeriában pompás dolgai vannak, melyek különösen az angol művészi körök legelőkelőbbjeit ábrázolják. A Nemzeti Szalon kiállitására, Loubet köztársasági elnök szives beleegyezésével, azt az arczképet küldötte el, a mely az utolsó képmása a francziák kiválóan okos, egyszerü és igazságszerető elnökének. A képen levő kézirás az elnöké, a ki az 1900-iki világkiállitáson mondott megnyitó beszédének egy szép passzusát örökitette meg igy.

Kitünően képviseli Renouard-t a franczia képviselőház egy budget tárgyalását ábrázoló jelenete is. (1900. évben az aranyérmet kapta.) A becsületrend lovagja.

RANFT Richard

(Svájcz).

Genfben született 1862-ben, tanitványa volt Calamenak, a hires tájképfestőnek. 1880 óta Párisban él. Eau-forte-jai nagyon kiválóak s az összes európai muzeumokban képviselve van néhány művével. Legtöbbnyire a párisi élet szolgáltatja neki a thémákat. Igen szeretik a modern művészet gyüjtői, szines eau-forte-jait, melyekből már mult évben is küldött a Nemzeti Szalon grafikai kiállitására. A ballerinák életéből több pastellt és aquarellt festett.

A Champ-de-Mars-i Salonban állit ki.

RIXENS Jean André

(Francziaország.)

Született St.-Gaudens-ban 1846-ban. Gerome tanitványa volt. A Prix de Rome-ot nyerte meg nemsokára, hogy az atelier-t elhagyta. Hiresebb művei: Cleopatra halála, mely a Toulouse-i muzeumban van, Cesar holtteste fölött, melyre a III-ik Medaille-t szavazták meg neki és a Tűz czimű képe, mely az uj párisi városház falát disziti. Sok szép portrait-t festett. 1889-ben kapta meg az aranyérmet Párisban, Amsterdamban, Mehlbourne-ban és Barcellonában.

(A becsületrend lovagja.)

RAFFAELLI Jean François

(Francziaország).

Raffaelli mesterről elmondhatjuk, hogy »feltaláló«. Feltalálta a párisi Banlieu-nek és a Fortif-eknek poézisét. Realista a szó legszorosabb értelmében. Szinei nem pompáznak ragyogásukkal, de rajzban olyan igaz és mélységes minden dolga, hogy valósággal Zola Assomoir-ja jut eszünkbe, ha egy-egy munkás-korcsmáját látjuk. Impressionista művész s alig van Párisnak egy-egy hires tere vagy monumentuma, melyet egyéni teknikájával meg ne örökitett volna. A Luxembourg-galeriában Notre Dame-ja, s a jelen kiállitáson azok az országuton pihenő percheron lovai képviselik őt méltóan.

Szines eau forte-jaival az egész világon feltünést keltett. Valósággal elkapkodják.

ROBERT-FLEURY Tony

(Francziaország.)

Született Párisban 1837-ben. Cogniet és Delaroche tanitványa volt. Első feltünő képe 1866-ban ejtette bámulatba Párist,

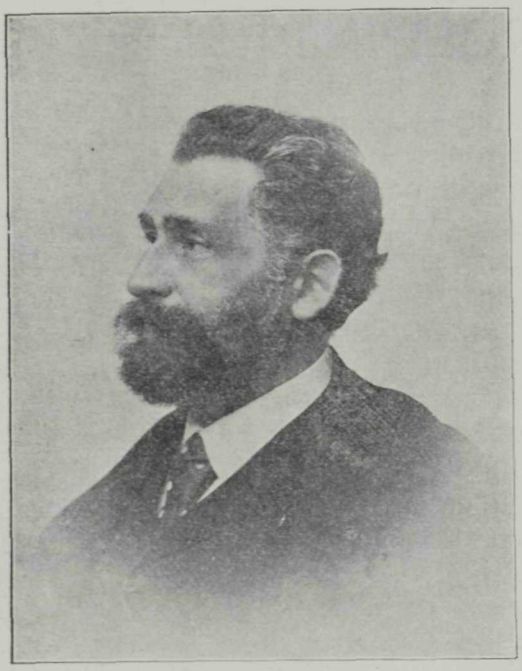

a Varsovie, a mely 4000 lengyel agyonlövetésének szomoru történetét mondja el komor szinekben. Corinthe utolsó napja czimű nagyméretü képével, mely a Luxembourg-galeriában van, a Medaille d'Honneurt nyerte meg. Igen szép plafond-ja a Luxembourg-palotát ékesiti. A történelmi és allegorikus képek után irányt változtatott s egy ideig a mithologia inspirálja őt a szebbnél szebb női act-ok festésére. Ezek között talán a legbájosabb az ő Leda-ja. Sok értékes arczképet is festett. E csodálatos művész sem külsőleg, sem művészetében nem öregedett meg. Még ma is le beau Tony-nak hivják a szép párisi nők. Együtt haladt a korral s hogy mennyire üdék az ő szinei s mennyire modern tud lenni, azt legjobban bizonyitja az az ábrándozó franczia nőt ábrázoló képe, mely a világkiállitáson csodálatot keltett. Elküldte hozzánk több, delikát szürkében tartott festményét is, melyekkel Párisban is meglepte a műértőket. A magyarokért

nagyon lelkesedik, már egyszer járt is hazánkban s mint tudjuk, e kiállitásunk létrejöttét nagy befolyásával, szeretettel segitette elő. Ő a Champs-Elysées-i Salon alelnöke. (A becsületrend tisztje.)

ROLL Alfred Philippe

(Franciaország).

Született Párisban 1846-ban. Hihetetlen, de ugy van, Gérome tanitványa volt, az Ecole des Beaux Arts-ban. Mesterének száraz és classikus festési modorából nem sajátitott el semmit. Hatalmasan alkotó lélek, egyike azoknak a franczia festőknek, a kik a XIX-ik század legnagyobb alakjai közé sorozhatók. Ő már a műtörténelemé, noha most van erejének teljében. Minden alkotása — akár a népéletből vett alakokkal, akár egy, a tömegeket izgató, lelkesitő jelenettel áll elő — mindig őserővel és egyéni, független felfogásával ejt bámulatba. Több ideig a Champs-Elysées-i Salonban állitott ki, a hol csak a III-ik Medaille-ig tudta vinni, de mióta a Champs-de-Mars-i Salont Meissonier-val megalapitották, mintegy ujjászületve bontakozott ki a bilincsekből és lett egyik legbámultabb művészévé hazájának. Lehetetlen egy művészt jobban bemutatni, mint a hogy ő e kiállitáson megjelenik. Akár A föld munkásai czimü képét, akár Beteg nő-jét nézzük, egyaránt lebilincsel az a közvetlenség, a melylyel az életet megfesti. (Utóbbi képéről a mester maga ezt mondta: — saját szavait idézzük — »Ezt őrzöm jobban, mint az életemet«). 1900-ban a Medaille d'Honneurt kapta meg. (Commandeurje a becsületrendnek.)

Mme ROSSERT Marguerite

(Franczia ország).

E művésznő talán egyike a legtökéletesebb franczia modern miniatüristáknak. A művészet ez ágában a francziák s különösen a franczia nők, csodálatos fokot értek el. Madame Rossert kis leányfejei annyi bájt és életet tárnak elénk, mint a XVIII-ik század miniatüre-ista mestereinek portrait-i. Tagja, a franczia miniaturista-társaságnak és az enlumineur-öknek, a kik évenként Georges Petit műgalleriájában rendeznek kiállitást.

ROCHEGROSSE Georges

(Franczia ország).

Született 1859-ben Versailles-ban. Az öreg Julian akadémiájának megalapitásakor egyike volt a legelső tanitványoknak. 1880-ban már a Prix de Rome-ot nyerte meg. A Salonban 1882-ben állitott ki először. Egyaránt dolgozott s egyforma sikerrel nagy történelmi képeken s kis miniature-szerü festményeken. Egyik legnagyobb sikerét Babylon pusztulása czimü képének köszönheti, a melyen azt a rég elmult időt s a dőzsölő, tivornyázó gazdagokat utólérhetetlen fantáziájával és szinpompával érzékitette meg. E képét az állam vásárolta meg. Nagy sikere volt a Bal des Ardents czimü képének is, a mely egy VI-ik Károly idejében történt borzalmas jelenetet ábrázol. E képet Elszászból kellett megszerezni a Nemzeti Szalonnak.

(A becsületrend lovagja.)

DE RICHEMONT

(Francziaország.)

1857-ben született Párisban. Maignan tanitványa volt. A poetikus allegoriáknak és a finoman transponált realismusnak e kiváló mestere kezdetben csataképeket festett. Egy katona-képével, mely Páris ostromából ábrázolt egy jelenetet, 1884-ben Mentiont kapott. 1890. évben festette azt a hires Reve czimű képét, a melyre Zola hasonnevü regényének olvasása inspirálta. Ez a kép óriási feltünést keltett Párisban. A szobába beömlő hajnali fény a mint összevegyül a lámpa sápadt világával s megvilágitja azt a modern szerelmes-párt, eddig még el nem ért finomsággal és tudással van mególdva. Az I-ső Medaille-t kapta meg a művész ez alkotásával, mely most a Luxembourg-galeria egyik fődisze. Majdnem ilyen feltünést keltett második nagyobb képe, A bölcsőt ringató őrangyal, a mely műremek a »Nemzeti Szalon« kiállitásán is bizonyára meg fogja nyerni a közönséget e kitünő talentumnak. E képével aranyérmet nyert a párisi 1900-iki világkiállitáson.

(A becsületrend lovagja.)

ROSSERT Paul

(Francziaország).

Tehetséges akvarellista s minden évben érdekes művekkel jelenik meg a »Champ-de-Mars« és az Aquarellista-Társaság kiállitásán. Széles ecsetkezelés és mély érzés jellemzik műveit.

SCHÖNHEYDER Möller

(Dánia).

A művészetben tudományos procedurákkal igyekszik sikereket elérni. Éveken keresztül csak a spectrál analyzist és a napot tanulmányozta. E munkában csaknem elvesztette szemevilágát. De azért meg kell hagyni, hogy vásznon még egy festő sem tudta a felkelő, vagy lenyugvó nap tüzes korongját jobban megérzékiteni, mint ő. Napképei Páris hozzáértőit valósággal lázba hozták. Képeit hosszabb ideig nézni nem is lehet, annyira vakitó rajtuk — a nap. Probatum est!

SIMON Lucien

(Franciaország).

Született 1861-ben Párisban. Első kiállitott képe édesanyjának arczképe volt, melyre a Champs-Elysées-i Salonban Mention-t kapott. Ez annyira bátoritotta őt, hogy kettőzött erővel dolgozott, az addig restnek ismert ifju festő. 1892. évben már a Champ-de-Mars-i Salonban állitott ki, a hol rendkivüli egyéniségét és markans festési technikáját még jobban megértették. Hires munkái mind előkelő gyüjteményekben vannak. Kezdetben a vándorkomédiások életét festette, majd pedig a Bretagne legvadabb vidékein lakó emberek érdekelték. Nagy feltünést keltett egy csoport portrait-jával, melyen Menard, Cottet és Dauchez festőbarátait örökitette meg. (1900-ban aranyérmet kapott.)

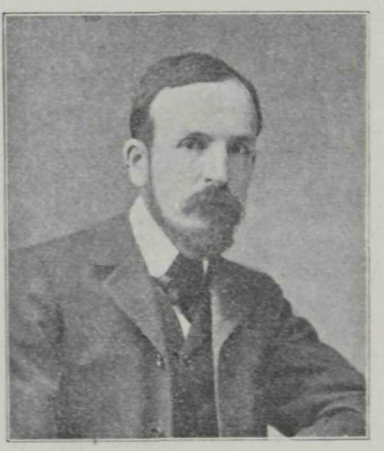

SOUZA PINTO de José Julio

(Portugalia).

Született az Azore-i szigeteken Ferieiraban. 1881-ben megnyervén a Prix de Portugal-t, Párisba jött. A Beaux Arts-ban Cabanel egyik legkiválóbb tanitványa volt és minden dijat megnyert, a művészeti akademia concours-jain. A Salonban rendesen kiállit azóta, a hol rokonszenvvel fogadták az ő vig genreképeit. Hors-Concours, Lissabon-ban pedig a Medaille d'Honneur-t nyerte meg 1898-ban. Jelen kiállitásunkon Halászó fiu-ja nagyon finom tónusu genre.

(A becsületrend lovagja.)

Stuck Ferencz

(Németország).

A német Lionardo da Vinci. Festő, szobrász, épitész és iparművész egy személyben. Világhirre azonban festményei révén tett szert, melyek mintegy az ős teuton erőnek reveláczió. Festményeinek tárgyát többnyire az antik világból veszi, de mig Böcklinnél azok inkább derüs idyllek, nála az élet és halál zord mystériumainak symbolumai.

1863. febr. 23. született Tettenweisban. Tanulmányait a müncheni festőakadémián kezdte s eleinte a Fliegende Blätter-be rajzolgatott. Első képével: a Paradicsom-mal 1889-ben tünt fel s rövid tiz év alatt európai nagysággá nőtt. Legismertebb művei: Küzködő faun; Ártatlanság; Lucifer; Az első emberpár kiüzetése a paradicsomból; Piéta; Krisztus a kereszten; A bűn és a Háboru (mindkettő az uj

Pinathokéban); A kisértés és a Sphynx, mely a magyar nemzeti muzeumban van s melynek beszerzése oly nagy port vert fel annak idején. Ugyanott látható egy remek kis szobra: Az athléta is. Iparművészeti munkásságát müncheni antik stylü palotája dicséri, melyet maga tervezett és rendezett be fejedelmi fénynyel.

A Nemzeti Szalon kiállitásán Bachansnők czimü képe mutatja be előnyösen a fiatal mestert.

(Rózsa M.)

TEN Cate

(Hollandia).

A pastell-művészetnek hive s a festészet ez ágában különösen városi és más veduta-képeivel ért el nagy sikereket. Igen kevés és nagyon egyszerü eszközzel éri el a legnagyobb hatásokat. Külön kiállitásain Durand Ruelnél az igazi művész gourmék vetekednek képeiért. Ten Cate typusa az igazi bohém-nek s ugy él, mint Diogenes, puritán egyszerüségben s folyton keresi az emberekben az embert, a nagy városok boulevardjain pedig a nyüzsgő tömegek karakterét. Igen szépek alkonyi képei.

THORNLEY William

(Francziaország).

Az impressionisták gárdájába — a mérsékeltek közé — sorozható ez az angol származásu, nagy franczia művész. Tájképei nagy tudásról, őszinteségről és előkelő szinérzékről tesznek bizonyságot. Szerény, visszavonultságban élő művészlélek s talán azért nem is ismerik annyira művészetét, mint az megérdemelné. A lithographia művészetében is jártas és Pisarro, a hires impressionista tájképfestő művei után készitett lithographiái elsőrangu műtárgyak.

TRUCHET Abel

(Franciaország).

Egyaránt próbálkozik nagy allegorikus thémák s a Montmartre grisette-jeinek életéből vett ideákkal. Még nem egészen kiforrott művész, de reményekre jogosit. Vásáron nyüzsgő breton alakjai sikerült tanulmányai közül valók.

VIERGE Daniel

(Spanyolország.)

A modern illustratio-művészet egyik legtökéletesebb mestere. Kezdetben az aktualitások rajzolója volt s Amerikában nagyon szerették gyorsan odavetett, realistikus compositióit. Később hátat forditott a localis értékü munkának s a remekművek illustrálásában próbálkozott. Fényes eredménynyel illustrálta Victor Hugo L'Homme qui rit-jét, Michelet L'Histoire de France«-ját stb. Ekkortájt történt, hogy jobbkeze teljesen béna lett, egy párbaj következtében. Óriási akarattal és kitartással gyakorolta be tehát a munkára — férfikorának delén — a balkezét. Ez aránylag rövid idő alatt sikerült is neki s ma, noha balkézzel dolgozik, egymásután alkotja csodálatosabbnál csodálatosabb műveit; melyeken nem tudjuk, mit bámuljunk inkább, a tökéletes rajzteknikát-e, vagy az alakok mozgásának és arczkifejezésének megdöbbentő igazságát? Alakjai élnek, beszélnek, nevetnek, szomorkodnak, vagy sirnak, a hogy éppen ő akarja.

A legkisebb nüance sem kerüli el figyelmét és a mi fő, mindent kifejezésre is tud juttatni.

WALLGREN Villé

(Finnország.)

Ez a Párisban élő finn művész előkelő helyet vivott ki magának kis statuette-jeivel és dekorative munkáival a franczia metropolisban. A Grand Art-on kivül

az iparművészet terén is sok becseset alkotott már. A művész neje is sok finom plakette-et és iparművészeti tárgyat készitett, melyek a Wallgren nevet még jobban ismertté tették a világon.

VAIL Eugéne

(Amerika).

Született Saint-Servan-ban. Kezdetben a tudományos pályára készült s mint mérnöknek, hazájában már elismert neve volt. De művészi hajlamai felülkerekedtek benne s a párisi Ecole des Beaux Arts-ba vette fel Cabanel tanitványai közzé.

Különösen a tengert szerette meg s három éven keresztül csakis ezt a hatalmas elemet tanulmányozta Bretagneban. A Salonban nemsokára Hors Concours lett. Berlinben, Antwerpenben és Münchenben szintén kitüntetésekben volt része. Jelen kiállitáson két képe van, melyek közül az »Októberi reggel« legjobban jellemzi őt.

(A becsületrend lovagja.)

WILDER A.

(Francziaország.)

A franczia ifju művészek egyik kiváló és sokat igérő tehetsége. Fia, a hazájában hires zenekritikusnak s atyjától örökölte át, ugylátszik, finom lelkét és művészi hajlamait. Mauffra tanitványa s mult évben tünt fel Párisban, Duran-Ruel kiállitásán. Multja még nincs, de annál fényesebbnek igérkezik a jövője.

WERY Emile

(Francziaország.)

Született 1868-ban, Bonnat és François Flammeng tanítványa volt. A Salon-ban 1897-ben állitott ki és évről-évre jobban előtérbe jutott feltünő haladásával. Előszeretettel fest gyermekképeket, a melyek közül a plougastel-i iskolából hazatérő gyermekcsoportja e nemben a legkitünőbb képe. A tenger lakóinak élete is érdekli őt s a breton és holland halászok életéből sok és szép képet festett. Mult évben a II-ik Medaille-al tüntették ki a fiatal mestert.

ZUBER Henri

(Francziaország.)

Született 1844-ben Rixheim-ban, Elzász-ban. Kezdetben a hadi tengerészeti iskolában tanult, a honnan mint tengerésztisztet a Themis hadihajóra rendelték, a melynek az volt a szerepe, hogy Miksa császár Novara hajóját eskortirozza — Mexikóig. Részt vett több tengeri ütközetben s mint tengerészkapitány került vissza hazájába. Akkor, engedve a művészet iránti nagy szeretetének, leköszönt fényes jövőt igérő katonatiszti rangjáról. Azután kezdte meg művészeti tanulmányait Gleyre atelier-jé-

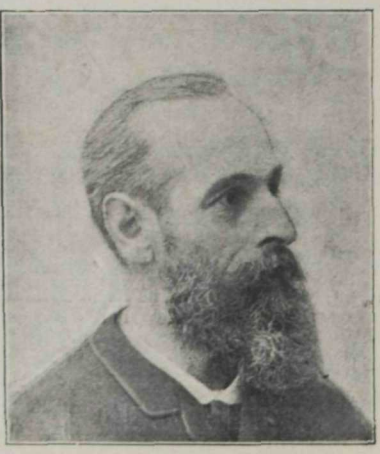

ban, s midőn a 70-iki porosz-franczia háboru kitört, ismét karddal cserélte fel az ecsetet. Gravellottenál hősiesen küzdött. A nagy, szerencsétlen háboru után, ujra a művészethez menekül. Ettől az időtől fogva a művész biografiáját, alkotásai beszélik el. 1875-ben nyeri egy bájos tengeri est-jével a III-ik Medaille-t. Nemsokára a II-ik Medaillet is. Hors Concours lett. Rendkivül szerény és fáradhatatlanul a tökéletesedésre törekvő művész. Megsemmisíti sokszor azokat a műveit, a melyeket barátai a legjobbaknak mondanak. Tájképei és rendkivüli közvetlenséggel megfestett tengerképei őt az első mesterek közzé emelik. Luxembourg-i képe a »Mauvais Temps« (Rossz idő) egyike a legszebb tengeri képeknek. (A becsületrend lovagja.)

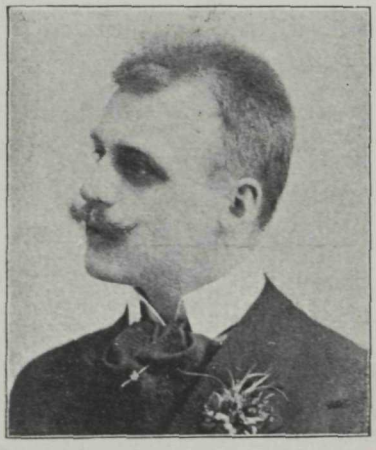

Szikszay Ferencz.

A Barbizon-i iskola.

A Nemzeti Szalon modern internationalis kiállitása nem lenne teljes, ha e keretben nem mutathatnók be a barbizoni iskola mestereit is. Hiszen ők azok a csodálatos lángelmék, a kik — mint Millet, Corot, Rousseau, Diaz, Jules, Dupré, Daubigny és a többiek — a modern művészet ösvényén utat törtek; a kik lerázták az akadémikus formák lenyügöző jármát és szivökben igaz áhitattal a természet szent templomának mysteriumaiba merültek el.

Éppen ez a kiállitás — a hol a mult század második felének legjobbjai, az uttörőkhöz méltó utódok, oly impozánsan vonulnak fel — mutatja legjobban: mily hatalmas és nemes volt az a befolyás, a melyet ők korunk művészetére gyakoroltak.

Ez a legkegyeletesebb tisztelgés az ő halhatatlan emlékük előtt, mikor a ma már győztes gárda hajtja meg lobogóját az uj művészetnek sokat küzdött és szenvedett honfoglalói előtt.

A magyar műszerető közönség valóban hálás lehet Andrássy Gyula grófnak, a finomlelkü, nyugateurópai izlésü és áldozatkész magyar mágnások e nemes typusának, a ki meg akarta és meg tudta sze-

rezni magának és igy hazájának ezeket a páratlan műkincseket, a melyekkel Franciaországon kivül még a külföldi muzeumok is alig dicsekedhetnek.

A magyar művészek pedig, a barbizoniak tiszta életéből, a művészeti hitvallásukhoz való tántorithatatlan ragaszkodásukból, a szépnek, az eszményinek, a magasabb erkölcsiségnek lelkes imádatából, az ő példájuk nyomán erőt merithetnek ahhoz a nemes küzdelemhez, mely minden művészetre termékenyitően hat, a magyar művészetben pedig egyedüli reménynünk!

A Nemzeti Szalon kiállitásán látható Székely Bertalan-féle önarczkép (a mester ifjukorából) és V. László udvará-nak vázlata: Ernszt Lajosnak, a jeles műtörténész- és kitünő izlésü amateurnek, e kiállitás rendezésében is buzgó munkatársunknak tulajdona.

I-ső terem.

1 **Benjamin-Constant.**
Dufferin Lord arczképe. Olajfestmény.

2 **Rixens André.**
Álmodozás. Olajfestmény. Ára frt 2500

3 **v. Pausinger Clément.**
Rózsabimbók. Pastell. Ára frt 750

4 **Carolus-Duran.**
Wolf Albert arczképe. Olajfestmény.

5 **Richemont Alfred de.**
A bölcső mellett. Olajfestmény. Ára frt 3500

6 **Duhem Mme Marie.**
Ils était trois petits enfants . . . Olajfestmény.
Ára frt 750

7 **Duhem Mme Marie.**
Búzaföldön. Olajfestmény. Ára frt 600

8 **Duhem Henri-Aimé.**
Birkanyáj a dune-eken. Olajfestmény.
Ára frt 750

9 **Lucas Felix-Hyppolyte.**
Párisi nő. Olajfestmény. Ára frt 2500

10 **Dinet Alphonse-Etienne.**
A szent gyermeke. Olajfestmény. Ára frt 2500

11 **Vail Eugéne-Laurence.**
Október reggel. Olajfestmény. Ára frt 1250

12 **Laurens Jean-Paul.**
Olvasó úrasszony. Olajfestmény. Mr. Gallot Albert tulajdona.

13 **Blanche Jacques-Emile.**
Olvasó nő. Olajfestmény Ára frt 1000

14 **Puvis de Chavannes.**
La Vigilançe (Őrködés). Olajfestmény. Ára frt 10,000

15 **Aman-Jean Edmond.**
Velenczei nők. Olajfestmény. Ára frt 3000

16 **Aman-Jean Edmond.**
Rêveuse. Olajfestmény. Ára frt 1250

17 **Blanche Jacques-Emile.**
Leányfej. Olajfestmény. Ára frt 750

18 **Corot.**
Nizzai vidék. Olajfestmény. Gróf Andrássy Gyula tulajdona.

19 **Dupré Jules.**
Bord de Rivière. Olajfestmény. Gróf Andrássy Gyula tulajdona.

20 **Dagnan-Bouveret.**
Plein-air. Olajfestmény. Gróf Andrássy Gyula tulajdona.

21 **Millet Jean-François.**
La rentrée du Berger. Olajfestmény. Gróf Andrássy Gyula tulajdona.

22 Troyon.

Delelő. Olajfestmény. Gróf Andrássy Gyula tulajdona.

23 Diaz.

A parkban. Olajfestmény. Gróf Andrássy Gyula tulajdona.

24a Munkácsy Mihály.

Este a pusztán. Olajfestmény. Gróf Andrássy Gyula tulajdona.

24b Mészöly.

Alkonyat. Olajfestmény. Hegedüs Sándor miniszter tulajdona.

26 Hébert Antoine-Ernest.

Szent Margit. Olajfestmény. (Nem eladó.)

27 Agache Alfred-Pierre.

Fantázia. Olajfestmény. Ára frt 2500

28 Lenbach Franz von.

Traun grófnő arczképe. Olajfestmény. Gróf Andrássy Gyula tulajdona.

29 Lefebvre Jules.

Jeanne la rousse. Olajfestmény. Magántulajdon.

30 Adler Jules.

Öreg tengerész. Olajfestmény. Ára frt 1250

31 Adler Jules.

Hazatérés a búcsúról (Bretagne). Olajfestmény. Ára frt 2000

32 Adler Jules.

Sardinières-ek. Olajfestmény. Ára frt 750

33 Robert-Fleury-Tony.
Álmodozás. Olajfesfmény. Ára frt 1500

34 Dufau Mlle Clémentine.
A toledói katedrális kórusa. Olajfestmény. Ára frt 250

35 Le Mains Gaston.
Régi csatorna. Vizfestmény. Ára frt 550

36 Le Mains Gaston.
A kalitka. Vizfestmény. Ára frt 850

37 Besnard Paul-Albert.
A nyugalom. Olajfestmény. Ára frt 2000

38 Prouvé Victor.
A tó leánya. Pastell. Ára frt 1000

39 Rochegrosse Georges.
Le bal des Ardents. Olajfestmény. Magántulajdon.

40 Bretón Jules.
Tűzi lárma. Olajfestmény.

41 Jeanniot Pierre-Georges.
Regatta. Olajfestmény. Ára frt 1000

42 Thornley William.
Hollandi táj. Olajfestmény. Ára frt 500

43 Besnard Paul-Albert.
A felhő. (Tengerparti táj.) Olajfestmény. Ára frt 2250

44 Lucas Felix-Hyppolite.
Isteni szendergés. Olajfestmény. Ára frt 5000

45 Dauchez André.
Skót táj. Olajfestmény. Ára frt 750

46 Dauchez André.
Füzes. Olajfestmény. Ára frt 1000

47 Henner J. J.
A kis iskolásleány. Olajfestmény. Ára frt 2500

48 Griveau Georges.
Mély út. (Bretagne.) Olajfestmény. Ára frt 300

49 Rossert Paul.
Luxembourgi park. Vizfestmény. Ára frt 400

50 Souza-Pinto-José de.
Horgászó fiú. Olajfestmény. Ára frt 2000

51 Delasalle Mlle Angèle.
Rakpart Amsterdamban. Olajfestmény.
Ára frt 750

52 Monod Lucien.
Nenuphárok. Olajfestmény. Ára frt 150

53 Griveau Georges.
Elhagyott viskó. (Bretagne.) Olajfestmény.
Ára frt 250

54 Rossert Paul.
A nyugalom órája. Vizfestmény. Ára frt 400

55 Ten Cate.
Dortrechti látkép. Olajfestmény. Ára frt 1000

56 Vail Eugéne-Laurence.
Márcziusi nap. Olajfestmény. Ára frt 500

57 Grimelund Joannes.
Hardangerfjord kikötője. (Norvégia). Olajfestmény. Ára frt 600

58 Le Sidaner Henri.
A falu temploma. Olajfestmény. Ára frt 750

59 **Le Sidaner Henri.**
Éjjel a templomban. Olajfestmény. Ára frt 600

60 **Lhermitte Léon.**
Az érett gabona. Pastell. Eladó.

61 **Lhermitte Léon.**
Virágos hegyoldal. Pastell. Eladó.

62 **Lebourg Albert.**
A Szajna partja az 1889-iki kiállitáskor. Olajfestmény. Ára frt 750

63 **Ranft Richard.**
A nehéz lépés. Olajfestmény. Ára frt 325

64 **Cottet Charles.**
Datolya-árusok Luxorban. Olajfestmény. Ára frt 1000

65 **Abram Paul.**
»Egy jó pipa« (Breton paraszt). Olajfestmény. Ára frt 250

66 **Ménard René.**
Napnyugat. Pastell. Gróf Andrássy Gyula tulajdona.

67 **Duhem Henri-Aimé.**
Birkanyáj a réten. Olajfestmény. Ára frt 900

68 **Osterlind Allan.**
Közeledő lakodalmasok. Vizfestmény. Ára frt 900

69 **Jeanniot Pierre-Georges.**
Ouled Naïls. Olajfestmény. Ára frt 750

70 **Lévy-Dhurmer Lucien.**
Levélhullás. Olajfestmény. Eladó.

71 **Duvent Charles.**
Est Audierneben. Olajfestmény. Ára frt 600

72 **Besson J. Gustave.**
A teher. Olajfestmény. Ára frt 600

73 **Duvent Charles.**
Női arczkép. Pastell. Magántulajdon.

74 **Cormon Fernand.**
Set és Hosna házassága (Az ezeregyéj meséiből). Olajfestmény. Ára frt 4000

75 **Duvent Charles.**
Csatorna Hollandiában. Olajfestmény.
Ára frt 750

76 **Claus Emile.**
Fenyves. Olajfestmény. Ára frt 1250

77 **Claus Emile.**
Tisztogatás (Zélande). Olajfestmény.
Ára frt 750

78 **Zuber Jean-Henri.**
Legelő a Jonne mentén. Olajfestmény.
Ára frt 1500

79 **Martin Henri.**
A múzsa (Alkony). Olajfestmény.
Ára frt 1250

80 **Schönheyder-Möller.**
A nap. Olajfestmény. Ára frt 1000

81 **Kreyder Alexis.**
Papagály-tulipánok. Olajfestmény. Ára frt 350

82 **Kreyder Alexis.**
Dobzó szilvák. Olajfestmény. Ára frt 250

83 **Dubourg V.**
Madame Fantin-Latour. Dhaliák. Olajfestmény.
Ára frt 250

84 **Roll Alfred-Philippe.**
A föld munkásai. Olajfestmény. Ára frt 10,000

85 **Barillot Léon.**
Tehenek a gázlónál (Lorraine). Olajfestmény. Ára frt 1000

86 **Quost Ernest.**
Fehér rózsák. Olajfestmény. Eladó.

87 **Roll Alfred-Philippe.**
A lábbadozó beteg. Olajfestmény. Magántulajdon.

88 **Lunois Alexandre.**
Bikaviadal. (A kegyelemdöfés.) Pastell. Ára frt 350

89 **Lunois Alexandre.**
A San Salvador templom. Pastell. Ára frt 500

90 **Lunois Alexandre.**
Bikaviadal. (A kezdet). Pastell. Ára frt 350

91 **Chéret Jules.**
Zöldruhás nő. Pastell. Ára frt 400

92 **Chéret Jules.**
Sárgaruhás nő. Pastell. Ára frt 500

93 **Renouard Paul.**
Budgetvita a franczia parlamentben. Olajfestmény. Ára frt 1000

94 **Ranft Richard.**
Fiatal párisi nő. Pastell. Ára frt 300

95 **Vierge Daniel.**
Spanyol tájkép. Vizfestmény. Eladó.

96 **Vierge Daniel.**
Svájczi tájkép. Vizfestmény. Eladó.

Külön állványon:

Renouard Paul.

Mr. Emile Loubet — franczia köztársasági elnök — arczképe. Rajz. A rajz baloldalán látható szöveget Loubet elnök irta le a világkiállitáson mondott beszédjének végéből. Ez a beszéd, mely az egész világ képviselői előtt mondatott, rendkivül hatást tett nagy és nemes humanisztikus eszméivel. Magyar szövegét itt közöljük:

Mivel az államok alkalmat nyujtottak nekünk, hogy megismerhessük törekvéseiket, melyekkel tökéletesithetik a társadalmi együttélés művészetét, tehát e kiállitásnak lényeges jellegét is a közgazdasági intézmények adják meg, a melyek kölcsönös tanuságoknak fényes és nemes iskolájává válnak mindnyájunkra. Miért is mondjam, hogy azért mindezek nem felejtetik el velünk sem a tudomány felfedezéseit, sem a művészetnek és iparnak műremekeit; de ugy tünnek fel előttünk, mint a polgáriasodás végczélja és a mi munkálkodásunknak mozgató rugója.

Bizonyára csodálatos látvány, mikor az ész megfegyelmezi a világ fizikai erőit, alávetvén a természetet meglepő számitgatásainak, a melyekből a közjólét növekvését és esztétikai gyönyöröket merithetünk. De a mily mértékben a lángész uralkodik a nyers anyagon, ép oly mérvben alárendeltebb jelentőségü, mint az igazság és a jóság.

II-ik terem.

97 **Dameron.**
Arany este (Cap d'Antibes). Olajfestmény. Eladó.

98 **Desvalliéres Georges.**
Narcisse. Olajfestmény. Ára frt 1500

99 **Colin André.**
Istálló belseje. Olajfestmény. Ára frt 100

100 **Choisnard Félix.**
Montecarlói olajfa. Vízfestmény. Ára frt 250

101 **Choisnard Félix.**
A kergavani fenyők (Bretagne). Vizfestmény. Ára frt 750

102 **Dubufe Guillaume.**
Illustratió a »Madonna élete« czimü műhöz. Vizfestmény.

103 **Dubufe Guillaume.**
Illustratió a »Madonna élete« czimü műhöz. Vizfestmény.

104 **Gagliardini Julien-Gustave.**
Provence-i utcza. Olajfestmény. Ára frt 500

105 Simon Lucien.
Tanulmányfő. Vizfestmény. Magántulajdon.

106 Migl Árpád.
Coquetterie. Pastell. Ára frt 600

107 Migl Árpád.
Mme B. Cordier arczképe. Pastell. Magántulajdon.

108 Dufau Mlle Clémentine.
Le Christ de la Véga (Toledo). Olajfestmény. Ára frt 250

109 Martin Maurice.
Szökőkut a luxembourgi parkban. Pastell. Ára frt 175

110 Martin Maurice.
Szobor a luxembourgi parkban. Pastell. Ára frt 150

111 Dumont Henri.
Flox. Olajfestmény. Ára frt 400

112 Dumont Henri.
Lehulló rózsa. Olajfestmény. Ára frt 250

113 Szikszay.
Tavaszi rege. Olajfestmény. Hock János tulajdona.

114 Szikszay.
Őszi reggel (Bretagne). Olajfestm. Ára frt 1000

115 Martin Maurice.
Egy colonna (Luxembourg). Pastell. Ára frt 150

116 Kacziány Ödön.
Lussinpicolo. Olajfestmény. Gróf Andrássy Gyula tulajdona.

117 Migl Árpád.
Az öreg mester. Olajfestmény. Ára frt 1300

118 Rubovics Márk.
Nervi. Olajfestmény. Ára frt 150

119 Rubovics Márk.
A Hondersfjord. Olajfestmény. Ára frt 100

120 Markó Ernő.
Dunai részlet. Olajfestmény. Ára frt 60

120a Detaille Edouard.
Vedette. Olajfestmény. Ára frt 5000

121 Pörge Gergely.
Udvarrészlet. Olajfestmény. Ára frt 60

122 Pörge Gergely.
Senki nincs otthon. Olajfestmény. Ára frt 50

123 Katona Nándor.
Téli tájkép. Ára frt 300

123a Katona Nándor.
Elhagyott táj. Ára frt 300

123b Katona Nándor.
Haramiák keresztje. (Államtulajdon).

124 Boemm Ritta.
Parkrészlet (Luxembourg). Vizfestmény.
Ára frt 60

125 East Alfred.
A Cotswolds-i völgy. Olajfestmény.
Ára frt 3750

126 Agache Alfred-Pierre.
A kard. Olajfestmény. Ára frt 3000

127 **Raffaelli Jean-Francois.**
Lovak az uton. Olajfestmény. Ára frt 6000

128 **Chabas Paul.**
A vizen. Olajfestmény. Ára frt 2500

129 **Billotte René.**
Hold feljötte (St. Denis). Olajfestmény.
Ára frt 3000

130 **Wéry Emile.**
Kis horgász. Olajfestmény. Ára frt 2000

131 **Carolus-Duran.**
Bayadère. Olajfestmény. Eladó.

132 **La Touche Gaston.**
A harangozók. Olajfestmény. Ára frt 3000

133 **Truchet Abel.**
Breton vásár. Audierne. Olajfestmény.
Ára frt 500

134 **Grimelund Joannes.**
A la Rochelle-i kikötő. (Est.) Olajfestmény.
Ára frt 800

135 **Gérôme Jean-Léon.**
Egy baleset. Olajfestmény. Eladó.

136 **Székely Bertalan.**
Ifjukori saját arczképe. Olajfestmény. Ernszt Lajos úr tulajdona.

137 **Székely Bertalan.**
V. László ifjusága. Olaj vázlat. Ernszt Lajos úr tulajdona.

138 **Kardos Gyula.**
Révai M. arczképe. Olajfestmény. Magántulajdon.

139 **Maignan Albert-Pierre.**
La Fortune passe. Olajfestmény. Ára frt 2750

140 **Huard Charles.**
Imádkozó asszony. Pastell. Ára frt 60

141 **Huard Charles.**
Öreg tengerész. Pastell. Ára frt 150

142 **Huard Charles.**
Öreg asszony. Pastell. Ára frt 60

143 **Gagliardini Julien-Gustave.**
En Provence. Olajfestmény. Ára frt 2500

144 **Kardos Gyula.**
Érdekes olvasmány. Miniature. Államtulajdon.

145 **Truchet Abel.**
Halászbárkák. Olajfestmény. Ára frt 750

146 **Lévy-Dhurmer Lucien.**
Szerelmi bánat. Pastell. Eladó.

147 **Iwill Joseph.**
Velencze (a giudeccai-rakpart este). Pastell. Ára frt 900

148 **Souza-Pinto.**
Alkonyat. Olajfestmény. Ára frt 500

149 **La Touche Gaston.**
Breton konyha belseje. Olajfestmény. Ára frt 1000

150 **Baertsoen Albert.**
Város a vizparton. Pastell. Eladó.

151 **Brangwyn Frank.**
Fürdő gyermekek. Pastell. Ára frt 625

152 **Brangwyn Frank.**
Pihenés. Pastell. Ára frt 625

153 **Robert-Fleury Tony.**
Elgondolkozó. Rajz. Ára frt 250

154 **Robert-Fleury Tony.**
Kötőnő. Olajfestmény. Ára frt 600

155 **Robert-Fleury Tony.**
Parasztnő. Rajz. Ára frt 250

Külön állványon:

Stuck Franz.
A bachansnő. Olajfestmény. Ára 8000 márka.

III-ik terem.

156 **Maignan Albert-Pierre.**
La Muse verte (Az absynthe). Olajfestmény. Ára frt 4500

157 **Laurens Paul-Albert.**
A vihar-felhő. Olajfestmény. Ára frt 2000

158 **East Alfred.**
Szürkület. Olajfestmény. Ára frt 1250

159 **Monod Lucien.**
Broceliande (Breton legenda). Olajfestmény. Ára frt 400

160 **Iwill Joseph.**
Novemberi hangulat. Pastell. Ára frt 400

161 **Collin Raphael.**
A parkban. Olajfestmény. Ára frt 10,000

162 **Maxence Edgard.**
A forrás dala. Olajfestmény. Ára frt 3000

163 **Szikszay**
Treboul-i öböl. Olajfestmény. Mme Gabriel Mourey tulajdona.

164 **Kacziány Ödön.**
Keresztlevétel. Olajfestmény. Ára frt 200

165 **Kacziány Ödön.**

Mors questans. Olajfestmény. Ára frt 200

166 **Kacziány Ödön.**

Tanulmány. Olajfestmény. Magántulajdon.

167 **Kacziány Ödön.**

Pieta. Olajv. Ára 150 frt

168 **Cottet Charles.**

Vak Breton-asszony. Olajfestmény.
Ára frt 3000

A falakat diszitő eredeti dekorativ panneaux-k a párisi világkiállitás »Grand Palais«-jának japán szépművészeti osztályából valók. (A magyar kir. keresk. minisztérium tulajdona.)

Előcsarnok.

Pastellek, rajzok, aquarellek, tusrajzok, temperák, litografiák, miniature-ök.

169 **Chéret Jules.**
Sanguine-rajz. Ára frt 62

170 **Chéret Jules.**
Sanguine-rajz. Ára frt 62

171 **Wilder André.**
Les Falaises. Aquarell. Ára frt 50

172 **Ten Cate.**
A Havre-i plage. Pastell. Ára frt 250

173 **Davids Mme Renée.**
Koldus. Szines rajz. Ára frt 50

174 **Davids Mme Renée.**
Fonó-asszony. Sanguin-rajz. Ára frt 75

175 **Déry Béla.**
Sióparti részlet. Tempera. Ára frt 50

176 **Davids Mme Renée.**
Poulain apó. Szines rajz. Ára frt 40

177 **Honti Nándor.**
Arczkép-tanulmányok. Crayon-rajzok. Eladók.

178 **Colin André.**
Öreg lófej. Olajfestmény. Ára frt 50

179 **Rossert Mme Marguerite.**
Egy csoport miniature. Eladók.

180 **Laurens Jean-Paul.**
Merovingi idők. Tus-rajzok.

181 **Vierge Daniel.**
Gil Blas a hegyek közt. Gouache. Eladó.

182 **Laing Frank.**
A Champs-Elysées. Aquarell. Ára frt 400

183 **Renouard Paul.**
A franczia semmitőszék a Dreyfus-per revizíójának kihirdetése alkalmával. Tusrajz.

184 **Carrière Eugène.**
Rhodin mester arczképe. Litografia.

185 **Carrière Eugène.**
Női fej. Litografia.

186 **Laing Frank.**
Place de Caroussel (Paris). Aquarell.
Ára frt 400

186a **Huard.**
Öreg tengerész. Pastell. Hock János tulajdona.

187 **Szikszay.**
Dame aux Camélias. Szines rajz. Nem eladó.

188 **Szikszay.**
Női fej. Rajz. Mladovits János úr tulajdona.

189 Laurens Jean-Paul.
A merovingi idők. II. Tusrajzok.

190 Dubufe Guillaume.
Három vázlat a párisi elysée-i palota plafondjaihoz. (A tudományok, a béke és az irodalom allegóriái. A művész e három kompozicióban a franczia tricolort akarta jelképezni.)

191 Adler Jules.
Párisi koldus. Szénrajz. Ára frt 250

192 Déry Béla.
Selve-szigeti részlet. Tollrajz. Ára frt 40

193 Davids Mme Renée.
Arczképtanulmányok. (Jeanniot, Thaulow, Lemerre, Dorchain.) Szines rajzok.

194 Chéret Jules.
Sanguine-rajz. Ára frt 62

195 Chéret Jules.
Sanguine-rajz. Ára frt 62

196 Kubinyi Sándor.
Egyedül. Szines rajz. Ára frt 60

197 Schönheyder-Möller.
Lenyugvó nap. Szénrajz. Ára frt 200

198 Besson J. Gustave.
Párisi virágárusleány. Pastell. Ára frt 150

199 Osterlind Allan.
Álmodozás. Szines tollrajz. Ára frt 100

200 Chéret Jules.
Sanguine-rajz. Ára frt 62

201 **Chéret Jules.**
Sanguine-rajz. Ára frt 62

203 **Davids Mme Renée.**
Leányfej. Szines rajz. Ára frt 40

204 **Vierge Daniel.**
Kocsma Madridban. Gouache. Eladó.

205 **Boemm Ritta.**
Magnolia-virágzás. Aquarelle. Ára frt 60

206 **Abram Paul.**
A művész arczképe. Tollrajz. Magántulajdon.

SZOBROK, FARAGVÁNYOK és MŰIPARI TÁRGYAK

Az előcsarnokban:

207 Granet Pierre.
A festészet. (Márvány.) Ára frt 2000

Az I. teremben:

208 Lefèvre Camille.
A szobrász. (Gyps.) Bronzöntvényben.
Ára frt 3000

209 Vallgren Villé.
Ophelia. (Márvány.) Ára frt 1000

A II. teremben:

210 Charpentier Alexandre.
Gomorrhe. (Bronz bas-relief.) Ára frt 200

211 Charpentier Alexandre.
A szonáta. (Bronz bas-relief). Ára frt 200

212 Lefèvre Camille.
Női fej. (Bronz.) Ára frt 750

213 Lefèvre Camille.
Nevető asszonyfej. (Bronz.) Ára frt 1500
»Egyedüli példány«.

Spiegel Frigyes.

Maison Moderne.

214 Szivarszekrény. Ára frt 160
215 Asztalka. Ára frt 80
216 Karosszék. Ára frt 150
217 Szék. Ára frt 30

A III. teremben:

218 Meunier Constantin.

Pudleur. (Fémmunkás bronzból). Ára frt 1000

219 Desbois Jules.

Léda. (Márvány). Ára frt 2750
»Első kompozicziója annak a műnek, mely a párisi Luxembourg-muzeumban van«.

220 Meunier Constantin.

Halász. (Bronz.) Ára frt 750

221 Meunier Constantin.

Vén gebe. (Bronz.) Ára frt 500

222 Charpentier Alexandre.

Bronz-érmek és Plaquettek.
Külön-külön is eladók.

223 Vallgren Villé.

Virágok között. (Kő.) Ára frt 1250

224 Lefèvre Camille.

Sirène. (Bronz.) Ára frt 1500
»Egyedüli példány«.

225 Dejean Louis.

Enyelgés. (Gyps-öntvény). Eladó.

226 **Charpentier Alexandre.**
Bronz-plaquettek. (Külön-külön is eladók.)

227 **Charpentier Alexandre.**
Szekrényke acajou és bronzból. Ára frt 500

228 **Vallgren Villé.**
A tenger panasza. (Kő és fa.) Ára frt 1500

229 **Meunier Constantin.**
Asszony a népből. (Bronz.) Ára frt 1250

230 **Falguière.**
Diane Chasseresse. (Bronz). Gróf Andrássy Gyula tulajdona.

Üvegszekrényben:

Charpentier Alexandre.

231 La fuite de l'heure. (Bronz.) Ára frt 1250
232 Bonbonnière. (Zink.) Ára frt 125
233 Korsó. (Zink.) Ára frt 125
234 Danaidák. (Zink.) Ára frt 600
235 Narcisse. (Bronz-relief). Ára frt 255
236 Névjegytartó. (Zink.) Ára frt 125

Desbois Jules.

237 Tálcza. (Zink.) Ára frt 175
238 Tál. (Zink.) Ára frt 175
239 Váza. (Zink.) Ára frt 325

Vallgren Villé.

240 A fájdalom. (Bronz váza.) Ára frt 400
241 Hamvveder. (Bronz.) Ára frt 300

Lefèvre Camille.

242 Virágtartó. (Bronz.) Ára frt 250

Gerôme.

243 Danseuse. (Bronz.). Mr. Auguste Riffault magyarországi franczia főkonzul tulajdona.

Dejean Louis.

244—248 Modern Tanagrák.

Delaherche Auguste.

249—253 Grés-Flammés vázák.

*

Rapoport ezüstbe foglalt tárgyai.

Kiállitja a »Maison Moderne.«

254	Virágedény.	Ára frt 95
255	Virágedény.	Ára frt 65
256	Virágedény.	Ára frt 70
257	Virágedény.	Ára frt 100
258	Virágedény.	Ára frt 80
259	Virágedény.	Ára frt 125
260	Virágedény.	Ára frt 95
261	Virágedény.	Ára frt 65
262	Nagy virágcserép.	Ára frt 75
263	Tintatartó.	Ára frt 75
264	Tintatartó.	Ára frt 55
265	Díszedény.	Ára frt 95
266	Díszedény.	Ára frt 40
267	Lámpa.	Ára frt 85

Dalpayrat.

268	Díszedény. Grés flammé.	Ára frt 100
269	Díszedény. Grés flammé.	Ára frt 100

Scharvogel.

270	Díszedény. Grés flammé.	Ára frt 30
271	Díszedény. Grés flammé.	Ára frt 40
272	Díszedény. Grés flammé.	Ára frt 35

*

Cherèt plakátjának

»Avant de Lettres«-jei 10 frtjával kaphatók.

*

A katalógusban előforduló külföldi művészek életrajzi adatai alfabetikus sorrendben e tárgymutató elején találhatók.

Tartalomjegyzék.

A kiállitás védnökei 3
A kiállitás rendezői 4
A »Nemzeti Szalon« tisztikara 8
Előszó. Irta Hock János 9
Prèface. Jean de Hock 17
Életrajzok. Irta Szikszay Ferencz 27
Tárgymutató 93

Jegyzetek

GASTON LA TOUCHE. PUVIS DE CHAVANNES MUNKAKÖZBEN.

PUVIS DE CHAVANNES. LA VIGILANCE.

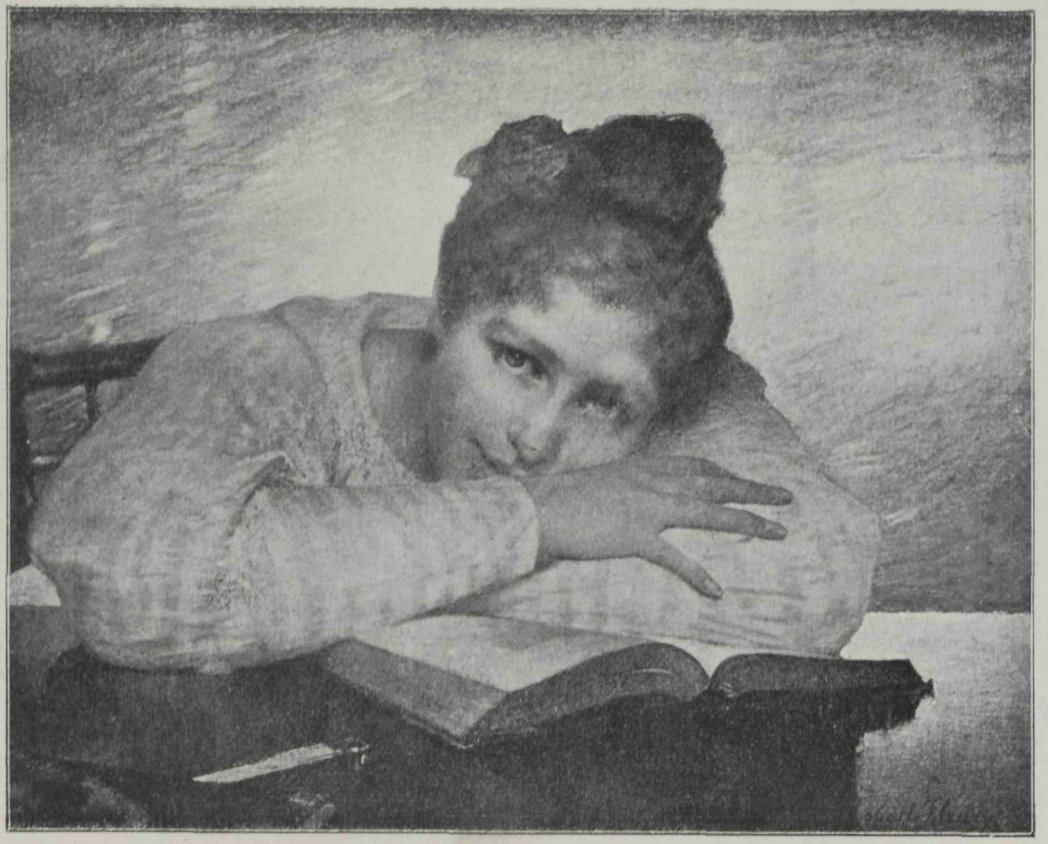

ROBERT-FLEURY. RÊVERIE.

ZUBER. LEGELŐ A YONNE MENTÉN.

PAUL CHABAS. A VIZEN.

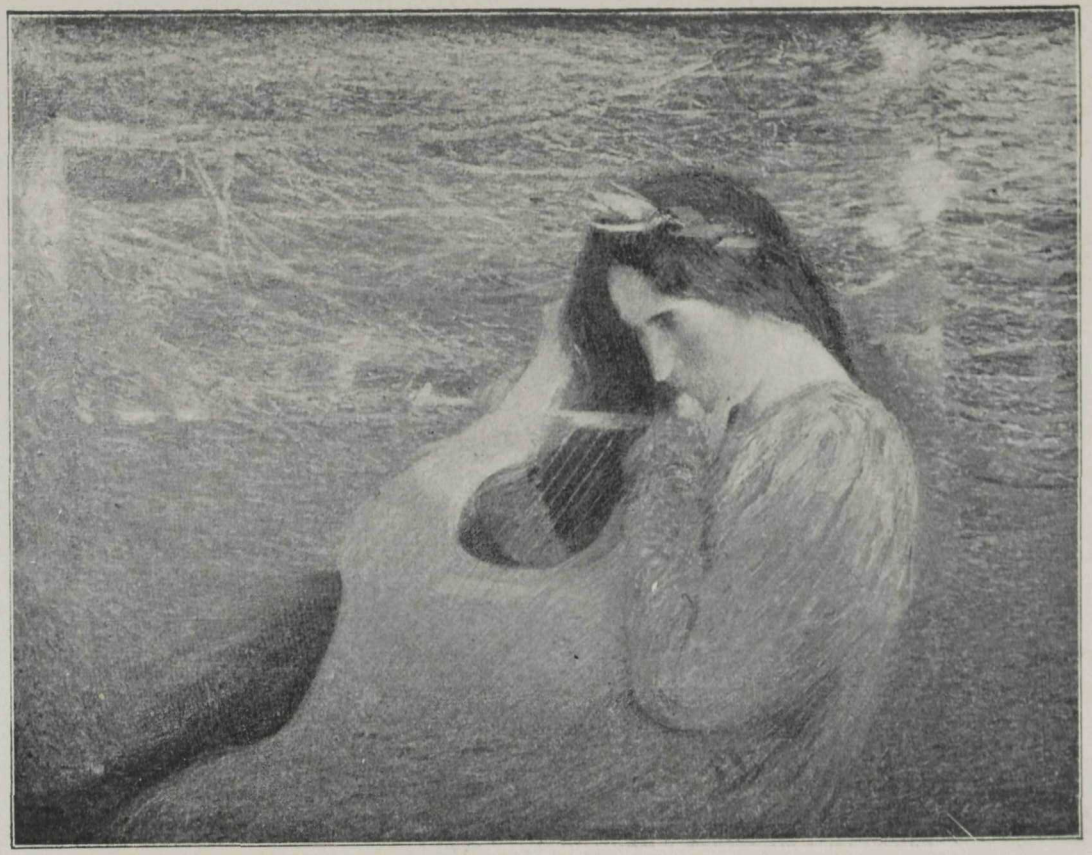

HENRI-MARTIN. MÚZSA.

EDGARD MAXENCE. A FORRÁS DALA.

HYPPOLITE. LUCAS ISTENI SZENDERGÉS.

JULES BRETON. TŰZILÁRMA.

BARILLOT. TEHENEK A GÁZLÓNÁL.

AMAN-JEAN. VELENCZE NŐK.

CLÉMENT VON PAUSINGER. CHARMEUSE.

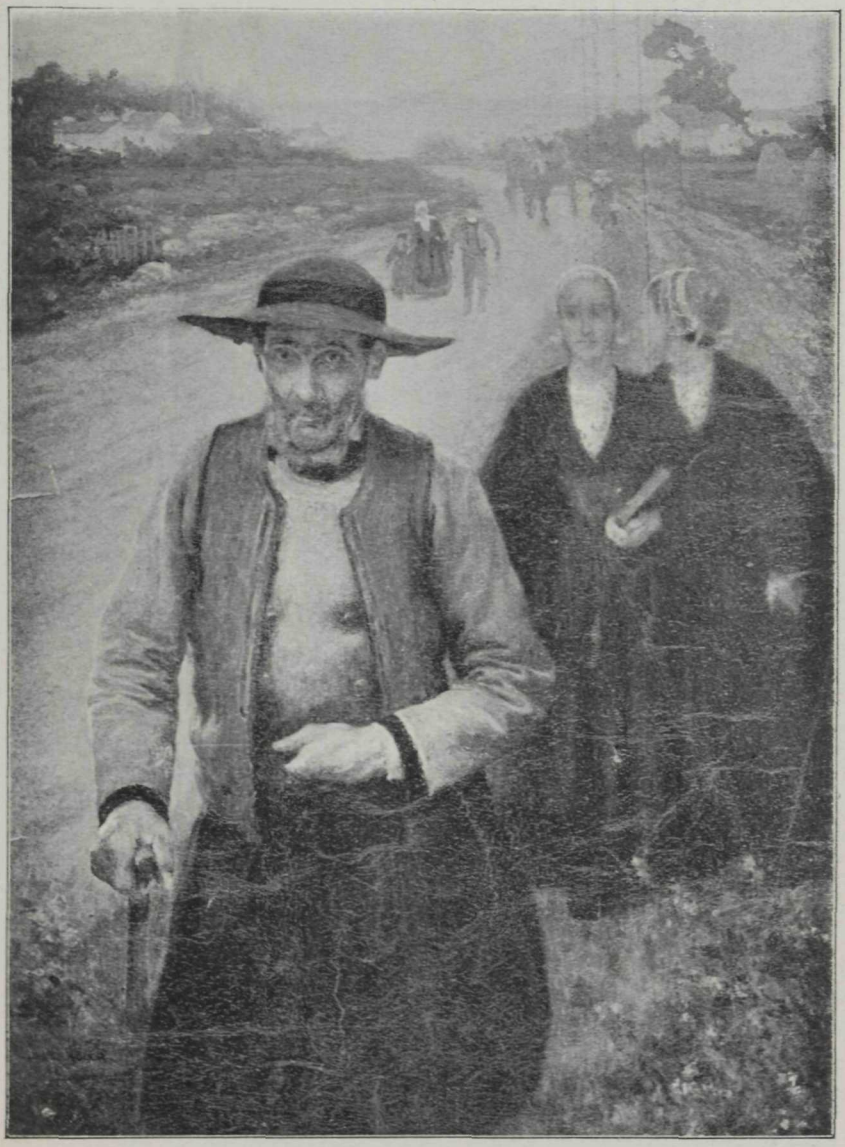

JULES ADLER. HAZATÉRÉS A BÚCSURÓL (BRETAGNE).

GASTON LA TOUCHE. BRETON KONYHA BELSEJE.

GEORGES ROCHEGROSSE. LE BAL DES ARDENTS.

CHARLES DUVENT. CSATORNA HOLLANDIÁBAN.

EMILE WERY. KIS HORGÁSZ.

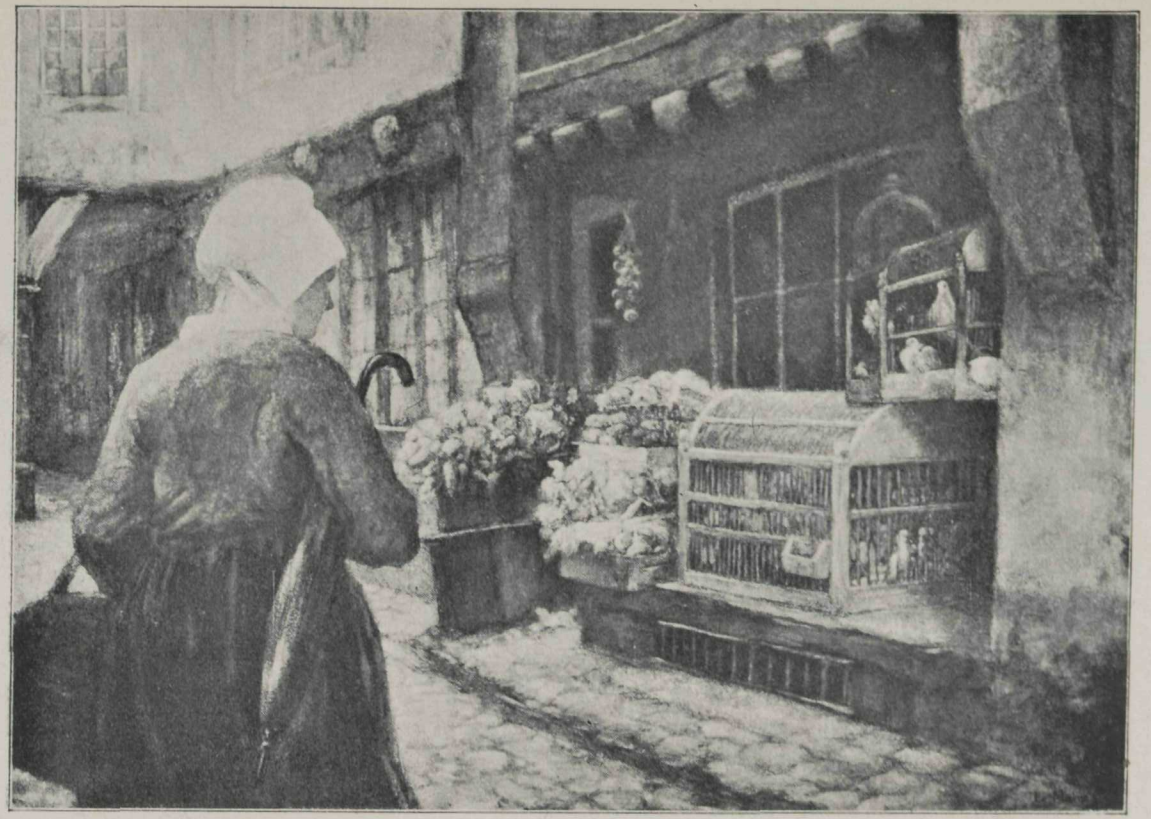

GASTON LE MAINS. A KALITKA.

MIGL ÁRPÁD. AZ ÖREG MESTER.

SZIKSZAY. TAVASZI REGE. A „Studió“ engedélyével.

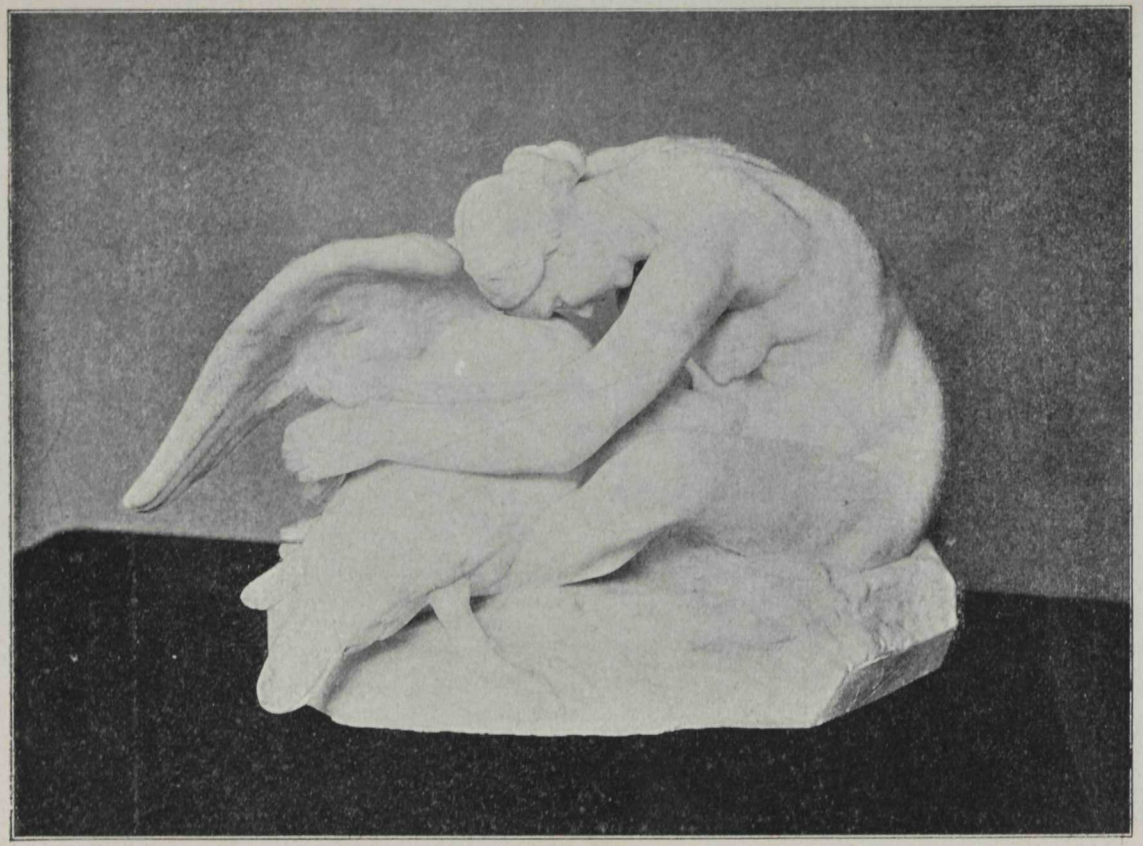

JULES DESBOIS. LÉDA.

ALEXANDRE CHARPENTIER. LA FUITE L'HEURE.

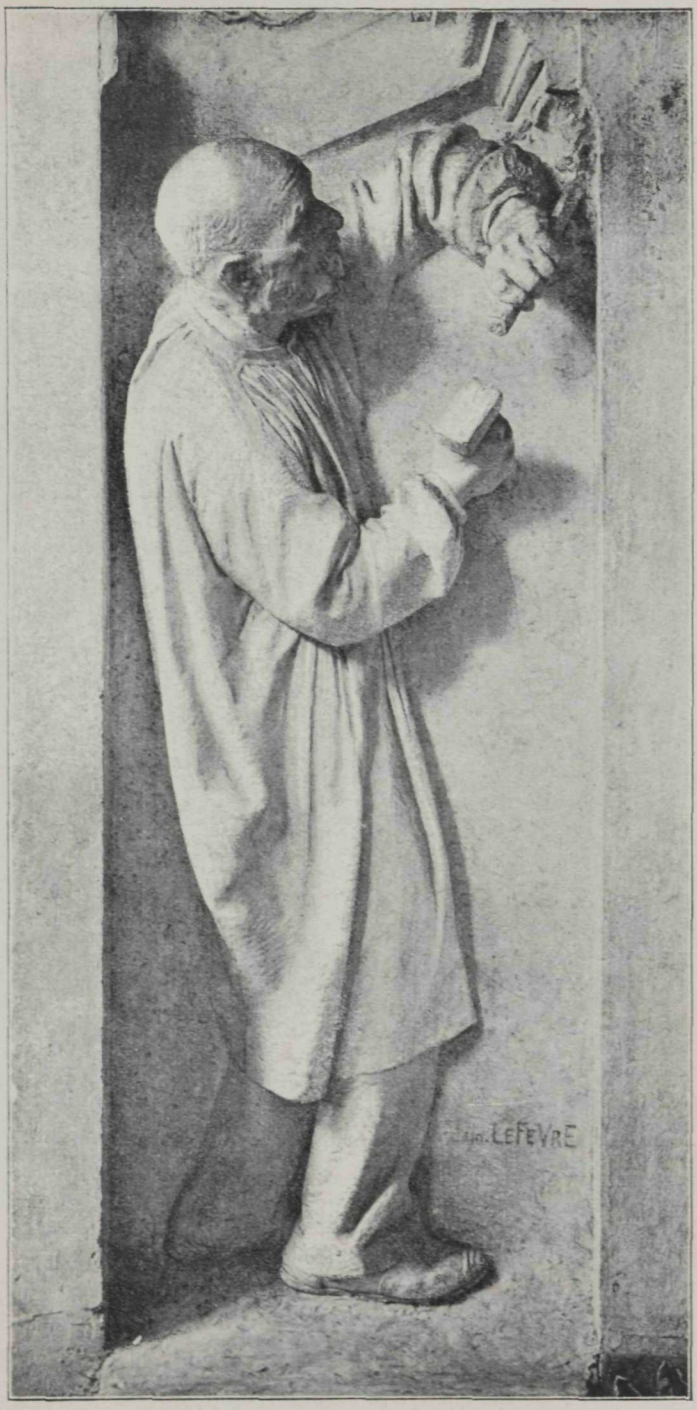

CAMILLE LEFEVRE. A SZOBRÁSZ.

A NEMZETI SZALON

1901. FEBRUÁR 15-től - MÁRCZIUS 15 ig -

BUDAPESTEN

bemutatja a jelenkor művészetének remekműveit. A nagy mesterek közül a legnagyobbakat! A modern művészet úttörőit. Országunk szívében találkoznak a művelt nemzetek büszkeségei. A lángelmék e fényes csoportjának élén a francziák állanak. Századunk művészetének halhatatlanjai!

Dicsőség ez hazánkra, mely a művészet közösségében egyesíteni tudta a nemzeteket!

Mozduljon meg a nemzet! Jöjjön ide nyitott szívvel az egész ország, hogy a művészet glóriája beragyoghassa mindnyájunk lelkét égi világossággal, testvér-szeretettel!

A NEMZETI SZALON

CZIRÁKY GRÓF PALOTÁJA
(Ferencziek-tere 9.)

JULES CHERET AFFICHE-JE.